

การประชุมภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ 4

(the Fourth Meeting of the Conference of the Parties to the

Cartagena Protocol on Biosafety - COP/MOP 4)

ณ นครบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี 12-16 พฤษภาคม 2008

การประชุมสมัยที่ 4 ของสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Cartagena Protocol on Biosafety) ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ มีขึ้นระหว่างวันที่ 12-16 พฤษภาคม 2008 ณ นครบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 1,200 คน โดยเป็นผู้แทนจากประเทศภาคีพิธีสารฯ, รัฐบาลอื่นๆ, หน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ, องค์กรระหว่างรัฐบาล, องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs), สถาบันการศึกษา และภาคอุตสาหกรรมจากทั่วโลก สำหรับประเทศไทยได้ส่งผู้แทนจากกรมประมงและกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางแห่งชาติของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เข้าร่วมการประชุม

ที่ประชุมได้รับรองข้อมติ 18 ข้อ ว่าด้วย: คณะกรรมการปฏิบัติตามพิธีสารฯ (Compliance Committee), การดูแล, การขนส่ง, การบรรจุหีบห่อ และการจำแนกระบุ (HTPI) สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs), กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ (BCH), การเสริมสร้างสมรรถนะ: เกณฑ์สำหรับการแจ้งให้ทราบ ข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจ – สังคม, ความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ, ความตระหนักและการมีส่วนร่วมของสาธารณชน, การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง, การติดตามตรวจสอบและการรายงาน, กลไกและทรัพยากรการเงิน, ทะเบียนรายนามผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ, การวิเคราะห์ประเมินและการทบทวน, หน่วยงานที่ปรึกษา, การรับผิดและการชดใช้ และงบประมาณสำหรับพิธีสารฯ

การประชุมครั้งนี้ เน้นที่การหารือในประเด็นการรับผิดและการชดใช้เป็นส่วนใหญ่ โดยที่สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ยังไม่ได้ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการรับรองระบอบระหว่างประเทศว่าด้วยการรับผิดและการชดใช้ให้เสร็จสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ได้บรรลุข้อตกลงเบื้องต้นที่จะจัดทำและรับรองระบอบระหว่างประเทศฯ ซึ่งมีผลผูกพันตามกฎหมาย นอกจากนี้ ยังมีการกล่าวถึงการจัดทำพิธีสารย่อย (supplementary protocol) ซึ่งมีผลผูกพันตามกฎหมาย และเน้นในแนวทางเชิงบริหารจัดการ แต่ในขณะเดียวกันก็มีข้อกำหนดในการรับผิดทางแพ่ง ซึ่งต้องใช้แนวทางในการรับผิดทางแพ่งที่ไม่มีผลผูกพันตามกฎหมายประกอบด้วย และที่ประชุมยังได้จัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจขึ้น เพื่อพิจารณาประเด็นการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยง

ความเป็นมา

พิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ มุ่งเน้นที่ประเด็นการขนย้าย, การดูแล และการใช้สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ซึ่งอาจมีผลเสียหลายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยคำนึงถึงสุขภาพของมนุษย์ และมุ่งเน้นเป็นพิเศษเรื่องการเคลื่อนย้ายสิ่งมีชีวิตดังกล่าวข้ามพรมแดน พิธีสารฯ รวมถึงระเบียบวิธีการของความตกลงที่ได้แจ้งล่วงหน้า (AIA) สำหรับนำเข้าสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) เพื่อการปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมโดยเจตนา และสอดแทรกแนวทางการระมัดระวังล่วงหน้า และกลไกสำหรับการประเมินและการจัดการความเสี่ยงด้วย

พิธีสารฯ ได้จัดตั้งศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosafety Clearing – House: BCH) เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกแก่การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และยังประกอบด้วยข้อกำหนดว่าด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะ และทรัพยากรการเงิน โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับประเทศกำลังพัฒนา และประเทศที่ไม่มีระบบควบคุมในประเทศ พิธีสารฯ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2003 ปัจจุบันพิธีสารฯ มีภาคี 147 ประเทศ/องค์กรจากทั่วโลก

กระบวนการเจรจาต่อรอง: ในปี ค.ศ. 1995 สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ในการประชุมสมัยที่ 2 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ได้จัดตั้งคณะทำงานความปลอดภัยทางชีวภาพ (BSWG) เพื่อปฏิบัติตามมาตรา 19.3 ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งขอให้ภาคีอนุสัญญาฯ พิจารณาความจำเป็นที่จะต้องมีการพิจารณา และรูปแบบวิธีการของพิธีสารที่กำหนดระเบียบวิธีการในเรื่องการขนย้าย การดูแล และการใช้สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) อันเป็นผลจากเทคโนโลยีชีวภาพ และอาจส่งผลเสียต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ นั้น

คณะทำงานความปลอดภัยทางชีวภาพ (BSWG) ได้ประชุมกันหกครั้ง ระหว่างปี ค.ศ. 1996 ถึง 1999 การประชุมสองครั้งแรกจำแนกองค์ประกอบสำหรับพิธีสารในอนาคต และช่วยจัดทำท่าทีความเห็นต่างๆ การประชุมคณะทำงานความปลอดภัยทางชีวภาพ ครั้งที่ 3 ในปี ค.ศ. 1997 ได้จัดทำร่างเนื้อหาที่กระชับรวมเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นพื้นฐานสำหรับการเจรจาต่อรอง ส่วนการประชุมครั้งที่ 4 และ 5 มุ่งเน้นในการลดและปรับรายละเอียดทางเลือกสำหรับแต่ละมาตราของร่างพิธีสาร และในการประชุมครั้งสุดท้ายเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1999 ณ เมืองคาร์ตาเฮนา ประเทศโคลอมเบีย ผู้เข้าร่วมประชุมตั้งใจที่จะเจรจาต่อรองให้แล้วเสร็จ และเสนอร่างพิธีสารฯ ต่อสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ในการประชุมสมัยพิเศษ (ExCOP) ซึ่งจัดขึ้นทันทีหลังจากการประชุมคณะทำงานความปลอดภัยทางชีวภาพครั้งที่ 6 (BSWG 6) ถึงแม้ว่าจะมีการเจรจาต่อรองอย่างหนักหน่วง แต่ผู้เข้าร่วมประชุมยังไม่สามารถเห็นชอบในเนื้อหาที่ประนีประนอมแล้ว ซึ่งจะทำให้พิธีสารสำเร็จลงได้ และการประชุมได้เลื่อนออกไป ประเด็นที่สำคัญรวมถึง: ขอบเขตของพิธีสารฯ ความสัมพันธ์กับความตกลงอื่น โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการค้า; ข้อความอ้างถึงการระมัดระวังล่วงหน้า; การกำกับดูแลสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรมที่ใช้เป็นอาหาร, อาหารสัตว์ หรือในกระบวนการผลิต (LMO-FFPs); การรับผิดชอบและการชดเชยความเสียหาย; และข้อเรียกร้องในการจัดทำเอกสารกำกับ

หลังจากการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยพิเศษ (ExCOP) ได้เลื่อนออกไป ได้มีการประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการสามครั้ง รวมถึงกลุ่มเจรจาต่อรองอีกห้ากลุ่มที่เกิดขึ้น คือ: กลุ่มยุโรปกลางและตะวันออก (CEE); กลุ่มประนีประนอม (Compromise Group) ประกอบด้วยประเทศญี่ปุ่น, เม็กซิโก, นอร์เวย์, สาธารณรัฐเกาหลี และสวีเดนแลนด์; สหภาพยุโรป (EU); กลุ่มโน้มเอียงมาทางเดียวกัน (Like – Minded Group) ซึ่งประกอบด้วยประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่; และกลุ่มไมอามี (Miami Group) ซึ่งประกอบด้วยประเทศอาร์เจนตินา, ออสเตรเลีย, แคนาดา, ชิลี, สหรัฐอเมริกา และ อูรุกวัย ได้มีการตกลงกันอย่างประนีประนอมในประเด็นโดดเด่น (outstanding issue)

สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ได้ประชุมสมัยพิเศษอีกครั้ง (ExCOP) ซึ่งได้รับรองพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ ในวันที่ 29 มกราคม ค.ศ. 2000 ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา ที่ประชุมได้จัดตั้งคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลสำหรับพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Intergovernmental Committee for the Cartagena Protocol on Biosafety: ICCP) เพื่อจัดเตรียมการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 1 และร้องขอให้เลขาธิการอนุสัญญาฯ เตรียมงานสำหรับการจัดทำศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ (BCH) และต่อมาในระหว่างการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 5 ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2000 ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา ได้มีการจัดพิธีพิเศษเพื่อการลงนามในพิธีสารฯ และ 67 ประเทศ และประชาคมยุโรป (EC) ลงนามในพิธีสารฯ

กระบวนการของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลสำหรับพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (ICCP): คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลฯ (ICCP) ได้ประชุมสามครั้ง ในระหว่างเดือนธันวาคม ค.ศ. 2000 ถึงเดือนเมษายน ค.ศ. 2002 โดยเน้นที่: การแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร และศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ, การเสริมสร้างสมรรถนะ และทะเบียนรายนามผู้เชี่ยวชาญ, กระบวนการตัดสินใจ การปฏิบัติตาม การดูแล การเคลื่อนย้าย, การบรรจุหีบห่อ และการจำแนกระบุ (HTPI); การติดตามตรวจสอบและการรายงาน, และการรับผิดชอบและการชดใช้

การประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 1 (COP/MOP 1): มีขึ้นในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2004 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ได้รับรองข้อมติว่าด้วย: การแบ่งปันข้อมูลข่าวสารและศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ; การเสริมสร้างสมรรถนะ; กระบวนการตัดสินใจ การดูแล, การเคลื่อนย้าย, การบรรจุหีบห่อ, และการจำแนกระบุ (HTPI) การปฏิบัติตาม, การรับผิดชอบและการชดใช้, การติดตามตรวจสอบและการรายงาน, สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ, คำแนะนำทางสู่กลไกการเงิน และโปรแกรมงานระยะกลาง ที่ประชุมเห็นชอบว่าการออกเอกสารกำกับสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรมที่ใช้เป็นอาหาร, อาหารสัตว์ และในกระบวนการผลิต (LMO-FFPs) โดยชะลอข้อมติว่าด้วยข้อเรียกร้องในรายละเอียด ควร: ใช้เอกสารแจ้งทางการค้า (commercial invoice) หรือเอกสารอื่นๆ เพื่อกำกับสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรมที่ใช้เป็นอาหาร, อาหารสัตว์ และในกระบวนการผลิต (LMO-FFPs); ให้รายละเอียดของหน่วยงานติดต่อและรวมถึงชื่อสามัญ, ชื่อวิทยาศาสตร์ และชื่อทางการค้า, และรหัสการแปลงรูปของสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) หรือลักษณะเฉพาะที่ใช้จำแนก ที่ประชุมได้เห็นชอบในเรื่องข้อเรียกร้อง

ของการออกเอกสารในรายละเอียดมากขึ้น สำหรับสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ที่มีจุดหมายปลายทางเพื่อปลดปล่อยโดยตรงออกสู่สิ่งแวดล้อม ที่ประชุมได้จัดตั้งคณะกรรมการการปฏิบัติตาม (Compliance Committee) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 15 ท่าน และได้เริ่มต้นคณะทำงานว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดเชย (WGLR) ซึ่งมีนาง Jimena Nieto ประเทศโคลอมเบีย และนาย Rene Lefebvre ประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นประธานร่วม ภายใต้มาตรา 27 ของพิธีสารฯ ซึ่งกำหนดให้ทำการปรับรายละเอียดของกฎและระเบียบวิธีการระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบและการชดเชย ความเสียหาย อันเป็นผลมาจากการเคลื่อนย้ายสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ข้ามพรมแดน ภายในสี่ปีหลังจากที่พิธีสารฯ มีผลบังคับใช้

การประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดเชย ครั้งที่ 1 (WGLR 1) : มีขึ้นในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2005 ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา คณะทำงานฯ ได้ฟังการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ: การศึกษาวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และการประเมินความเสี่ยง ; ความรับผิดชอบของรัฐ และการรับผิดชอบระหว่างประเทศและทางเลือกเพิ่มเติม, แนวทางและประเด็นสำหรับการพิจารณาเพิ่มเติม ในการปรับรายละเอียดของกฎและระเบียบวิธีการระหว่างประเทศในส่วนของการรับผิดชอบและการชดเชย

การประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 2 (COP/MOP 2): มีขึ้นในระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน ค.ศ. 2005 ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ได้รับรองข้อมติว่าด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะ และความตระหนักและการมีส่วนร่วมของสาธารณชน และเห็นชอบให้จัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการด้านการวิเคราะห์ประเมินและการจัดการความเสี่ยง สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ยังไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่องรายละเอียดของเอกสารกำกับสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม ที่ใช้เป็นอาหาร, อาหารสัตว์ หรือในกระบวนการผลิต (LMO-FFPs) ซึ่งจะต้องได้รับการรับรอง “ภายในไม่เกินสองปีหลังจากที่พิธีสารฯ มีผลบังคับใช้”

การประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดเชย ครั้งที่ 2 (WGLR2) : มีขึ้นในเดือน กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2006 ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา คณะทำงานฯ ได้เน้นที่ร่างเนื้อหาสาระที่ประธานจัดทำขึ้น และมุมมองที่ได้รับจากรัฐบาลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทาง , ทางเลือก และประเด็นต่างๆ สำหรับการรับผิดชอบและการชดเชย ; และได้จัดทำทะเบียนรายการของเกณฑ์ในการวิเคราะห์ประเมินประสิทธิผลของกฎและระเบียบวิธีการใดๆ ที่ได้อ้างถึงภายใต้มาตรา 27 ของพิธีสารฯ

การประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 3 (COP/MOP 3) : มีขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2006 ณ เมืองคูริติบา ประเทศบราซิล สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ได้รับรองรายละเอียดของข้อเรียกร้องสำหรับการจัดทำเอกสารกำกับและการจำแนกระบุสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรมที่ใช้เป็นอาหาร อาหารสัตว์ และในกระบวนการผลิต (LMO-FFPs), และพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของพิธีสารฯ, รวมถึงการให้ทุนสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานด้านความปลอดภัยทางชีวภาพแห่งชาติ, การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง, สิทธิและความรับผิดชอบของภาคีพิธีสารฯ ที่เป็นรัฐส่งผ่าน (Transit parties), กลไกการเงิน และการเสริมสร้างสมรรถนะ

การประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการรับผิดและการชดใช้ครั้งที่ 3 (WGLR3): มีขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2007 ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา คณะทำงานฯ ได้พิจารณาร่างเนื้อหาที่สังเคราะห์มุมมองจากรัฐบาลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทาง, ทางเลือก และประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการรับผิดและการชดใช้ ประธานร่วมของคณะทำงานฯ ได้เสนอแบบพิมพ์เขียวสำหรับข้อมติของสมัชชาภาคีพิธีสารฯ เกี่ยวกับกฎและระเบียบวิธีการระหว่างประเทศ ในบริบทของการรับผิดและการชดใช้

การประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการรับผิดและการชดใช้ครั้งที่ 4 (WGLR 4) : มีขึ้นในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2007 ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา คณะทำงานฯ ได้เน้นที่การปรับรายละเอียดของทางเลือกสำหรับกฎและระเบียบวิธีการสำหรับการรับผิดและการชดใช้ โดยตั้งอยู่บนผลที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับแนวทางและทางเลือกในการรับผิดและการชดใช้ ภายใต้มาตรา 27 ของพิธีสารฯ ผู้เข้าร่วมประชุมได้เน้นที่การปรับรวมทางเลือกสำหรับเนื้อหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับความเสียหาย, แนวทางการบริหารจัดการ และการรับผิดทางแพ่ง โดยผลที่ได้คือเนื้อหาที่ได้รับการประนีประนอมแล้ว เพื่อใช้ในการเจรจาต่อรองต่อไป

การประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการรับผิดและการชดใช้ครั้งที่ 5 (WGLR 5) : มีขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2008 ณ เมืองคาร์ตาเฮนา ประเทศโคลอมเบีย คณะทำงานฯ ได้ทำการปรับรายละเอียดของทางเลือกสำหรับกฎและระเบียบวิธีการสำหรับการรับผิดและการชดใช้ต่อ โดยตั้งอยู่บนร่างเนื้อหาที่ประธานร่วมของคณะทำงานฯ ได้รวบรวมและแก้ไขแล้ว ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นชอบกับองค์ประกอบหลัก รวมถึงคำจำกัดความของความเสียหายและทางเลือกที่เหลือ ซึ่งได้ทำการปรับรวมให้กระชับขึ้นแล้ว คณะทำงานฯ ได้มีมติให้จัดการประชุมกลุ่มเพื่อประธาน (Friends of the Chair Group) ขึ้นก่อนการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 4 เพื่อพิจารณาประเด็นสำคัญต่างๆ รวมถึงมาตรฐานของการรับผิด, สาเหตุของความเสียหาย และการสรรหาเครื่องมือ

กลุ่มเพื่อนประธาน (Friends of the Chair Group) : มีขึ้นระหว่างวันที่ 7-10 พฤษภาคม ค.ศ. 2008 ณ นครบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยมีการปรึกษาหารือในกลุ่มระดับภูมิภาคและกลุ่มเพื่อนประธาน เพื่อทำการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับระบอบระหว่างประเทศว่าด้วยการรับผิดและการชดใช้

รายงานการประชุม

ในวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม นาย Raymundo Rocha Magno ประเทศบราซิล ในนามของนาง Marina Silva ประธานสมัชชาภาคีพิธีสารฯ ในการประชุมสมัยที่ 3 ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม และกล่าวเน้นว่าการประชุมครั้งนี้ จะสร้างโอกาสอันดีสำหรับการบรรลุความตกลงเกี่ยวกับกฎและระเบียบวิธีการสำหรับการรับมือและการชดใช้ นาง Ursula Heinen จากกระทรวงเกษตร, อาหารและการคุ้มครองผู้บริโภคของเยอรมนี อธิบายว่าพิธีสารฯ เป็นเสมือนบันไดขั้นสำคัญที่จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีชีวภาพอย่างยั่งยืน

นาย Maryam Niamir-Fuller ในนามผู้แทนของนาย Achim Steiner ผู้อำนวยการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) กล่าวถึงความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจากโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ที่มีให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา เพื่อดำเนินงานตามกรอบงานความปลอดภัยทางชีวภาพ และกล่าวสรุปถึงเงินทุนสนับสนุนโปรแกรมด้านความปลอดภัยทางชีวภาพของกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) ที่มีอยู่ นาย Ahmed Djoghlaif เลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ กล่าวเน้นถึงความก้าวหน้าในการประชุมกลุ่มเพื่อประธาน เกี่ยวกับประเด็นการรับมือและการชดใช้ ซึ่งมีขึ้นก่อนการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 4 และกระตุ้นเตือนให้ภาคีพิธีสารฯ ทำการเจรจาต่อรองให้เสร็จภายในวันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม

นาย Alexander Schink จากกระทรวงสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์, การเกษตร และการคุ้มครองผู้บริโภคแห่งแคว้น North Rhine-Westphalia ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี อธิบายถึงนโยบายด้านพื้นที่คุ้มครอง และการลดผลกระทบของการพัฒนาเศรษฐกิจ นาย Joachim Flasbarth จากกระทรวงสิ่งแวดล้อม, การอนุรักษ์ธรรมชาติและความปลอดภัยพลังงานนิวเคลียร์ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กล่าวว่าการควบคุมดูแลสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ซึ่งในปัจจุบันกำลังมีการแพร่หลายมากขึ้น เป็นประเด็นทางการเมืองที่มีความสำคัญในลำดับต้นๆ

นาย Wolfgang Koehler สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประธานสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 4 กล่าวเตือนผู้เข้าร่วมประชุมว่า สมัชชาภาคีอนุสัญญา (COP Bureau) ทำหน้าที่เป็นสมัชชาภาคีพิธีสารฯ (COP/MOP Bureau) ด้วย และสมาชิกสภาจากประเทศซึ่งมิใช่ภาคีพิธีสารฯ คือประเทศแคนาดา และชิลี จะถูกแทนด้วยผู้แทนประเทศนอร์เวย์ และเม็กซิโก ผู้เข้าร่วมประชุมได้คัดเลือกนาง Deon Steward ประเทศบาฮามาส เป็นผู้บันทึกรายงานการประชุม และให้การรับรองวาระการประชุม และการจัดองค์ประกอบดำเนินการประชุม (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/1 and Add.1) และต่อมาได้เลือกนาย Beate Berglund Ekeberg ประเทศนอร์เวย์ และนาย Reynaldo Alvarez Moralez ประเทศเม็กซิโก เป็นประธานของคณะทำงานที่ 1 (WGI) และประธานคณะทำงานที่ 2 (WGII) ตามลำดับ

นาย Jaime Cavellier จากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) ได้รายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ในสนับสนุนกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับการดำเนินงานตามพิธีสารฯ อย่างมีประสิทธิภาพ

นาง Jimena Nieto ประธานคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการรับมือและการชดใช้ นำเสนอรายงานฉบับสุดท้ายของคณะทำงานฯ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/11) และตั้งข้อสังเกตว่ากลุ่มเพื่อนประธานได้รวบรวมเนื้อหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับแนวทางและทางเลือกสำหรับกฎและระเบียบ

วิธีการสำหรับการรับผิดชอบและการชดเชยที่มีเนื้อความกระชับมากขึ้น (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/11/Add.1) และมีการจัดตั้งกลุ่มติดต่อประสานงาน โดยมีนาง Nieto และนาง Rene Lefebvre ประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นประธานร่วม เพื่อทำการเจรจาต่อรองให้เสร็จภายในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม

ผู้เข้าร่วมประชุมหลายคนกล่าวเน้นถึงการบรรลุความตกลงเกี่ยวกับการรับผิดชอบและการชดเชยว่าเป็นประเด็นที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และผู้แทนภาคีพิธีสารฯ หลายประเทศกล่าวถึงจุดยืนของตนเกี่ยวกับลักษณะของระบอบที่จะมีขึ้นในอนาคต ผู้แทนภาคีพิธีสารฯ หลายประเทศได้กล่าวเน้นถึงความต้องการในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่การดำเนินงาน โดยการเสริมสร้างสมรรถนะ และผ่านศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ (BCH)

คณะกรรมการการปฏิบัติตามพิธีสารฯ

นาย Veit Koester ประเทศเดนมาร์ก ประธานคณะกรรมการการปฏิบัติตามพิธีสารฯ ได้นำเสนอรายงานของคณะกรรมการฯ เรื่องประสบการณ์ของความตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ในประเด็นของการไม่ปฏิบัติตาม (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/2 and Add.1) ในที่ประชุมรวมวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม และกล่าวว่ารายงานแห่งชาติว่าด้วยการดำเนินงานตามพิธีสารฯ ยังคงมีจำนวนน้อย ต่อมาคณะทำงานที่ 1 ได้พิจารณาประเด็นนี้ในวันจันทร์ และวันพุธที่ 14 พฤษภาคม การหารือได้เน้นที่มาตรการในการดำเนินการเกี่ยวกับรายงานแห่งชาติ ที่ได้รับจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีจำนวนน้อย แต่ที่ประชุมยังไม่สามารถเห็นชอบว่าการไม่ได้รับรายงานดังกล่าวจะเป็นสาเหตุของการไม่ปฏิบัติตาม ผู้แทนภาคีพิธีสารฯ ซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา กล่าวเรียกร้องให้มีการเอื้ออำนวยเข้าถึงกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) เพื่อสนับสนุนการรายงานการดำเนินงานฯ ในระดับชาติ และการเสริมสร้างสมรรถนะในการรายงาน, การเก็บตัวอย่าง และการตรวจพบในประเด็นของการเคลื่อนย้ายสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ข้ามเขตแดนโดยผิดกฎหมาย

ผู้เข้าร่วมประชุมมีมติให้เลื่อนการหารือเกี่ยวกับระเบียบวิธีการในการจัดการกับการไม่ปฏิบัติตามชั่วคราวออกไป เนื่องจากคณะกรรมการฯ ยังไม่ได้รับกรณีตัวอย่างของการไม่ปฏิบัติตาม และให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการฯ ที่จะจัดประชุมกันน้อยกว่าสองครั้งต่อปีหรือไม่ ภาคีพิธีสารฯ จำนวนหนึ่งสนับสนุนเนื้อหาที่กระตุ้นให้ภาคีพิธีสารฯ ถอดวงเล็บออกจากกฎข้อที่ 18 ของกฎระเบียบวิธีการของคณะกรรมการฯ เพื่อให้สามารถมีมติโดยเสียงข้างมากคือสองในสามได้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ยอมรับข้อเสนอสองข้อคือ : การจัดทำกลไกในการแทนที่ สมาชิกซึ่งลาออกในช่วงระหว่างสมัยประชุม ; และการเชิญชวนให้ภาคีสัญญาฯ ส่งมุมมองเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงบทบาทสนับสนุนของคณะกรรมการฯ

กลุ่มประเทศภูมิภาคต่างๆ ได้พิจารณาเสนอชื่อผู้แทนในคณะกรรมการการปฏิบัติตามพิธีสารฯ และในการประชุมรวมช่วงสุดท้าย ที่ประชุมมีมติรับรองผู้แทนใหม่ดังต่อไปนี้: นาง Mary Fosi ประเทศแควเมอรูน และนาย Tewilde Berhan Gebre Egziabher ประเทศเอธิโอเปีย สำหรับกลุ่มประเทศแอฟริกัน; นาย Sun Guoshun ประเทศจีน และนาย Rai S. Rana ประเทศอินเดีย สำหรับกลุ่มประเทศเอเชีย, นาง Liina Eek ประเทศเอสโตเนีย และนาง Angela Lozan ประเทศมอลโดวา สำหรับกลุ่มประเทศยุโรป

กลางและยุโรปตะวันออก, นาย Raymundo Magno ประเทศบราซิล และนาย Lionel Michael ประเทศ แอนติกาและบาร์บูดา สำหรับกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาและแคริบเบียน; นาย Jurg Bally ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ และนาย Ruben Dekker ประเทศเนเธอร์แลนด์ สำหรับกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตกและ อื่นๆ นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้เลือกสมาชิกเพื่อเข้ามาผลัดเปลี่ยนในกรณีที่เป็นดังนี้: นาง Lonpo- Ouedrogo Zourita ประเทศบูกินาฟาโซ และนาย Abisai Mafa ประเทศซิมบับเว สำหรับกลุ่มประเทศ แอฟริกา, นายบรรพต ฌ ป้อมเพชร ประเทศไทย สำหรับกลุ่มประเทศเอเชีย, นาง Galya Tonkovska ประเทศบัลแกเรีย นาง Dubravka Stepic ประเทศโครเอเชีย และ นาง Nataya Minchenko ประเทศ เบลารุส สำหรับกลุ่มประเทศยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก, นาย Pedro Andrade ประเทศบราซิล และ นาย Romy Montiel ประเทศคิวบา สำหรับกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาและแคริบเบียน

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสาร: ในข้อมติ (UNEP/CBD/BS/COP/MOP/4/L.2) สมัชชาภาคี พิธีสาร:

- เตือนภาคีพิธีสารฯ ถึงพันธกรณีในการรับรองมาตรการภายในประเทศที่เหมาะสม เพื่อจัดการกับปัญหาการเคลื่อนย้ายสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ข้ามเขตแดนโดยผิดกฎหมาย และรายงานถึงการเคลื่อนย้ายดังกล่าวต่อศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความปลอดภัยทางชีวภาพ (BCH)
- ร้องขอให้แต่ละกลุ่มภูมิภาค (regional group) พิจารณาและประยุกต์ใช้กลไกต่างๆ สำหรับการคัดเลือกสมาชิกใหม่ของคณะกรรมการปฏิบัติตามพิธีสารฯ ที่ลาออกและครบวาระ การดำรงตำแหน่ง
- ตัดสินให้เลื่อนการพิจารณามาตรการที่ใช้ในกรณีการไม่ปฏิบัติตามที่เกิดขึ้นๆ ออกไป จนกระทั่งมีประสบการณ์เพียงพอในการตัดสินว่ามีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและรับรอง มาตรการเหล่านั้น
- กระตุ้นให้ภาคีพิธีสารฯ พยายามอีกครั้งในการสนับสนุนข้อตกลงตามกฎข้อที่ 18 ของระเบียบวิธีการของคณะกรรมการปฏิบัติตามพิธีสารฯ (การลงคะแนนเสียง)
- สนับสนุนให้ คณะกรรมการปฏิบัติตามพิธีสารฯ มีการประชุมกันอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี หากเหมาะสม โดยใช้งบประมาณที่ได้รับรองจากสมัชชาภาคีพิธีสารฯ
- เชิญชวนให้ภาคีพิธีสารฯ ส่งความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงบทบาทสนับสนุน ของคณะกรรมการฯ เพื่อการพิจารณาในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5

ศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ (BCH)

ในวันจันทร์ที่ 12 และวันอังคารที่ 13 พฤษภาคม ผู้เข้าร่วมประชุมในคณะทำงานที่ II (WGII) ได้ ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความปลอดภัยทางชีวภาพ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/3) ในวันพุธที่ 14 พฤษภาคม นาย Morales ประธานคณะทำงานที่ 2 (WGII) ได้นำเสนอร่างมติเกี่ยวกับศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัย ทางชีวภาพ ซึ่งได้รับการรับรองโดยมีการแก้ไข

มีความเห็นจำนวนมากที่มุ่งเน้นในประเด็นของการขาดข้อมูลข่าวสารจากพิธีสารฯ และความต้องการโครงการเสริมสร้างสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง ผู้แทนประเทศสโลวีเนีย ในนามของสหภาพยุโรป (EU) เสนอให้ทำการกำหนดมาตรฐานและโครงสร้างของข้อมูล และทำให้ระบบ interface ข้อมูลใช้งานได้ง่ายมากขึ้น ผู้แทนประเทศนิวซีแลนด์เสนอให้ตัดทิ้งวรรคที่ร้องขอให้เลขาราชการอนุสัญญาฯ ปรับปรุงคู่มือระบบอิเล็กทรอนิกส์ และดำเนินกิจกรรมเพิ่มเติม แต่ผู้แทนจากหลายประเทศคัดค้าน และวรรคดังกล่าวยังคงไว้ ในส่วนของการกระตุ้นให้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) ขยายระยะเวลาของโครงการด้านศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพของกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (UNEP-GEF BCH project) สำหรับการเสริมสร้างสมรรถนะในการมีส่วนร่วมในศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้แทนสหภาพยุโรป (EU) เสนอแนะให้เพิ่มถ้อยคำว่า “ให้ได้ศูนย์รับการทบทวนการดำเนินงานในช่วงกลาง (mid-term) ในเชิงบวก” แต่ผู้แทนประเทศกาตาร์, ซิมบับเว, เอกวาดอร์ และเม็กซิโก คัดค้าน ผู้แทนสหภาพยุโรปจึงขอถอนข้อเสนอดังกล่าวออก ผู้แทนประเทศญี่ปุ่นและนิวซีแลนด์ กล่าวยืนยันยังว่าวรรคดังกล่าวควรได้รับการพิจารณาภายใต้วาระที่ว่าด้วยกลไกการเงินและทรัพยากรการเงิน แต่ผู้แทนจากหลายประเทศคัดค้านสำนักเลขาราชการอนุสัญญาฯ อธิบายว่าข้อดีทุกข้อที่เกี่ยวข้องกับกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) จะสะท้อนอยู่ในข้อดีเกี่ยวกับกลไกการเงินและทรัพยากรการเงินด้วย และมีมติให้คงวรรคดังกล่าวไว้

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสารฯ: ในข้อมติ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.5) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ เตือนให้ภาคีพิธีสารฯ จัดส่งข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมไว้ในศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ (BCH) และร้องขอให้สำนักเลขาราชการอนุสัญญาฯ:

- ปรับปรุงเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสืบค้น
- เชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับรายงานแห่งชาติ (national report) ไว้ที่หน้าข้อมูล country profile ของประเทศนั้นๆ
- ดำเนินกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น การใช้เครื่องมือ online ในการวิเคราะห์ผลทางสถิติ
- ปรับปรุงโครงสร้างของรูปแบบพื้นฐานและระเบียบวิธีการในการลงทะเบียนอย่างง่าย
- ปฏิบัติตามระเบียบวิธีการเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง
- ให้ความช่วยเหลือ national nodes ที่เชื่อมต่อ และให้ความร่วมมือระหว่างศูนย์ข้อมูลกลาง (central portal)
- ศึกษาถึงผู้ใช้ และประสิทธิภาพของผู้ใช้ว่าข้อมูลใดที่เป็นประโยชน์

นอกจากนี้ ในข้อมติดังกล่าวยังมีการร้องขอให้ผู้บริจาคสนับสนุนด้านการเงิน โดยเฉพาะการขยายโครงการ UNEP-GEF BCH เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการมีส่วนร่วมในศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

การเสริมสร้างสมรรถนะ

ในวันจันทร์ที่ 12 และวันอังคารที่ 13 พฤษภาคม คณะทำงานที่ II ได้หารือในประเด็นสถานภาพของกิจกรรมการเสริมสร้างสมรรถนะ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/4 and Add.1) ในวันพุธที่ 14 พฤษภาคม ประธาน Morales ได้นำเสนอร่างมติเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะ ซึ่งได้รับการรับรองโดยมีการแก้ไขเล็กน้อย

ผู้แทนจากภาคีพิธีสารฯ หลายประเทศกล่าวเน้นถึงความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะเพื่อการดำเนินงานตามพิธีสารฯ อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้แทนกลุ่มประเทศแอฟริกา กล่าวเรียกร้องให้มีการประสานประเด็นความปลอดภัยทางชีวภาพเข้าสู่กลยุทธ์การพัฒนาและโปรแกรมของหน่วยงานผู้บริจาค ผู้แทนประเทศนอร์เวย์ กล่าวเน้นถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ผู้แทนประเทศอิหร่าน กล่าวถึงการขาดผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง และเรียกร้องให้มีการสนับสนุนทางการเงินและทางวิชาการ/ทรัพย์สินทางปัญญา สำหรับการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง

มีการหารืออย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับชุดดัชนีชี้วัดที่จัดทำโดยกลุ่มติดต่อประสานงานสำหรับแผนปฏิบัติการว่าด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะ ผู้แทนประเทศนิวซีแลนด์ สนับสนุนโดยผู้แทนประเทศบราซิล, สหภาพยุโรป (EU), คิวบา, เวเนซุเอลา และประเทศไทย เสนอให้จัดทำทะเบียนรายการที่สั้นลง และปรับรวมเนื้อหาของข้อมติเกี่ยวกับดัชนีชี้วัด ต่อมาทะเบียนรายการฉบับยาวได้คงไว้เพื่อรอการทบทวนโดยกลุ่มติดต่อประสานงาน กลุ่มประเทศผู้บริจาค เสนอแนะให้ทำการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนของการให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมการเสริมสร้างสมรรถนะ ส่วนกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาต้องการให้คำถามเกี่ยวกับการให้ทุนเปิดกว้างไว้

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสารฯ: ในข้อมติ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.6) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ได้กระตุ้นให้ภาคีพิธีสารฯ รัฐบาลอื่นๆ ผู้บริจาค และองค์กรที่เกี่ยวข้อง จัดหาทรัพยากรด้านการเงินแหล่งใหม่เพิ่มเติม และใส่ข้อมูลไว้ในศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ เพื่อเป็นการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถนะ และร้องขอให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ:

- พัฒนารูปแบบการรายงานผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้รายงานข้อมูลข่าวสาร
- เตรียมการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากภาคีพิธีสารฯ และจัดส่งไว้ในศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ
- กระตุ้นให้องค์กรที่เกี่ยวข้อง และตัวแทนผู้บริจาค ให้การสนับสนุนกลไกการประสานความร่วมมือ
- เตรียมรายงานการสังเคราะห์ประสบการณ์และการเรียนรู้จากชุดดัชนีชี้วัดที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ เพื่อติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถนะเพื่อการดำเนินงานตามพิธีสารฯ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารแนบท้ายรายชื่อดัชนีชี้วัดดังกล่าว

นอกจากนี้ สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ร้องขอให้ภาคีพิธีสารฯ และผู้บริจาค :

- ทำการวิเคราะห์ประเมินความต้องการในการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ และกรอกข้อมูลที่ได้ลงในตาราง (matrix) ซึ่งจัดทำขึ้นในการประชุมวิชาการระหว่างประเทศว่าด้วยการให้การศึกษาและการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ ครั้งที่ 2 และส่งให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ
- ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนา และ/หรือ ขยายโปรแกรมการศึกษาด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ
- สนับสนุนด้านการเงินและด้านอื่นๆ ให้กับมหาวิทยาลัยและสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนา และ/หรือ ขยายโปรแกรมการศึกษาด้านความปลอดภัยทางชีวภาพที่มีอยู่
- ส่งข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ได้จากการใช้ดัชนีชีวิตที่ปรับปรุงใหม่ ให้เลขาธิการอนุสัญญาฯ
- ทำการวิเคราะห์ประเมินโดยรวมข้อมูลข่าวสารจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อกำหนดเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการเสริมสร้างสมรรถนะ

ทะเบียนรายนามผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ

มีการหารือประเด็นหัวข้อนี้ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/4/Add 2) ในคณะทำงานที่ 2 (WG-II) ในวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม และร่างมติได้รับการพิจารณาและรับรองในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม ผู้เข้าร่วมประชุมหลายคน กล่าวแสดงความสนับสนุนการคัดเลือกเกณฑ์สำหรับทะเบียนรายนามผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ โดยเสนอให้ทำการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ขณะที่ผู้เข้าร่วมประชุมคนอื่นๆ กล่าวว่าควรทำการปรับรวมเกณฑ์ดังกล่าวให้กระชับมากขึ้น

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสาร: ในข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.15) ประกอบด้วย เอกสารแนบท้าย 3 ฉบับ ได้แก่

- หลักเกณฑ์และข้อกำหนดขั้นต่ำในการเสนอชื่อของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
- แนวทางสำหรับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ
- รูปแบบการเสนอชื่อของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ

สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ร้องขอให้ภาคีพิธีสารฯ และรัฐบาลอื่นๆ เสนอชื่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในครั้งแรกตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดขั้นต่ำ โดยใช้รูปแบบการเสนอชื่อของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ปรับปรุงใหม่ รวมทั้งร้องขอให้สำนักเลขาธิการฯ ถอดข้อมูลกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้บันทึกไว้ที่มีอยู่ขณะนี้ออกทั้งหมดภายใน 3 เดือน และให้ทบทวนทะเบียนรายนามโดยผู้เชี่ยวชาญที่ได้กำหนดไว้ หรือได้รับการเสนอชื่อกลับมาใหม่โดยภาคีพิธีสารฯ และรัฐบาลอื่นๆ

สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ตัดสินว่าผู้เชี่ยวชาญควรจะปฏิบัติหน้าที่ในระยะเวลา 4 ปี หลังจากนั้นจะมีการถอนชื่อออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เว้นเสียแต่ว่าจะได้รับการเสนอชื่อใหม่อีกครั้ง สำหรับเรื่องกองทุนผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ได้ตัดสินที่จะใช้ระบุนำร่องของกองทุนดังกล่าวอีกครั้ง และเชิญให้ภาคีพิธีสารฯ ที่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมทั้งผู้บริจาคอื่นๆ

บริจาคเงินเข้ากองทุน และเตือนภาคีพิธีสารฯ ว่าหากไม่มีทุนสนับสนุน ทะเบียนรายนามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้

กลไกการเงินและทรัพยากรการเงิน

ในวันอังคารที่ 13 พฤษภาคม คณะทำงานที่ 2 (WG/II) หรือเกี่ยวกับกลไกการเงินและทรัพยากรการเงิน (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/5) ต่อมาในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม ร่างมติได้รับการนำเสนอและได้รับการรับรอง ผู้เข้าร่วมประชุมหลายคนกล่าวว่ากระบวนการวางแผนของกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) จำเป็นต้องได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้องจากอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเป็นระบบ และเสนอแนะให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ รวบรวมและจัดทำเอกสารเรื่องข้อมติที่ระบุถึงคำร้องขอทั้งหมดเกี่ยวกับการให้ทุนสนับสนุนทั้งหมดที่ได้หารือในวาระการประชุม ผู้แทนสหภาพยุโรป (EU) สนับสนุนโดยผู้แทนประเทศนอร์เวย์ กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ของโปรแกรมสำหรับงบประมาณในช่วงที่ 5 ของกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) จำเป็นต้องกล่าวถึงการดำเนินงานตามระบบกฎหมายและระบบการบริหารจัดการด้วย รวมถึงเพิ่มพูนการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง และการดำเนินงานตามระบอบว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดเชย

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสารฯ: ในข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.14) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ร้องขอให้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF)

- ประเมินผลกระทบของกรอบงานการจัดสรรทรัพยากร ว่าด้วยการดำเนินงานตามพิธีสารฯ และเสนอมาตรการที่ลดข้อจำกัดเกี่ยวกับทรัพยากรให้น้อยที่สุด
- ร่วมมือและสนับสนุนภาคีพิธีสารฯ ที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา ในการเสริมสร้างสมรรถนะในการเก็บตัวอย่างและตรวจสอบสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม
- พิจารณาลำดับก่อนหลังของโปรแกรมด้านกองทุนที่จำเป็นสำหรับความปลอดภัยทางชีวภาพในช่วงที่ 5 ของกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (2010-2014) ใน 4 ส่วน ได้แก่ การดำเนินงานตามหลักเกณฑ์/วิธีการการแจ้ง การประเมินและการจัดการความเสี่ยง การดำเนินงานตามมาตรการบังคับใช้ และการดำเนินงานตามมาตรการการรับผิดชอบและชดเชยความเสียหาย

สมัชชาภาคีพิธีสารฯ กระตุ้นให้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) จัดหาแหล่งเงินทุนให้กับภาคีพิธีสารฯ เพื่อให้สามารถจัดเตรียมรายงานแห่งชาติได้ และขยายโครงการด้านศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพของกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (UNEP-GEF BCH) ให้เป็นโครงการระดับโลก เพื่อให้หลักประกันในความยั่งยืนของระบบเชื่อมต่อศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ (BCH nodes) และให้การสนับสนุนด้านการเสริมสร้างสมรรถนะมากขึ้น

ความร่วมมือกับองค์กร , อนุสัญญาและการริเริ่มอื่น ๆ

ร่างมติ เรื่องความร่วมมือกับองค์กร , อนุสัญญา และการริเริ่มอื่น ๆ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/6) ได้ถูกนำเสนอต่อที่ประชุมรวมวันศุกร์ และได้รับการรับรองโดยไม่มีการหารือหรือการแก้ไขใดๆ

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสาร: ในข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.10) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ร้องขอให้สำนักเลขาธิการฯ เร่งความพยายามต่อไปเพื่อที่จะได้รับสถานภาพผู้สังเกตการณ์ในคณะกรรมการการค้าโลก ว่าด้วยมาตรการทางสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) และมาตรการว่าด้วยอุปสรรคทางวิชาการต่อการค้า

สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ร้องขอให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ

- ดำเนินการต่อไปในการสนับสนุนหรือการสร้างความร่วมมือในข้อตกลงต่างๆ กับองค์กรที่เคยได้อ้างอิงไว้ในมติ BS-III/6 ให้มากขึ้น
- สร้างสมรรถนะกับองค์กรที่เกี่ยวข้องและกระบวนการอื่นๆ ต่อไป ที่สามารถช่วยสนับสนุนด้านการเงินในการดำเนินงานตามพิธีสารฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคำนึงถึงการเสริมสร้างสมรรถนะในประเทศที่กำลังพัฒนา
- รายงานผลการดำเนินงานตามข้อมตินี้ต่อที่ประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5

งบประมาณ

ที่ประชุมรวมได้หารือเรื่องงบประมาณสำหรับช่วงปี ค.ศ. 2009-2010 ในวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม และกลุ่มติดต่อประสานงานได้หารือประเด็นนี้ตั้งแต่วันอังคารที่ 12 ถึง วันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม ในวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม นาย Ahmed Djoghlaif เลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ได้รายงานถึงการบริหารจัดการพิธีสารฯ และเสนองบประมาณสำหรับช่วงปี 2009-2010 (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/7) โดยเน้นถึงความต้องการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ ภายใต้พิธีสารฯ เขาได้อธิบายว่าเหตุใดงบประมาณที่ไม่ได้เพิ่มขึ้น (Zero growth budget) จึงไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ผู้แทนประเทศญี่ปุ่นกล่าวว่านโยบายของงบประมาณที่ไม่ได้เพิ่มขึ้นดังกล่าว ซึ่งตนเป็นผู้เสนอนั้น ได้รับการสนับสนุนจากผู้แทนท่านอื่นๆ ด้วย ขณะที่ผู้แทนประเทศนอร์เวย์กล่าวว่าแสดงความกังวลว่าอาจทำให้กิจกรรมด้านความปลอดภัยทางชีวภาพลดจำนวนลง ผู้แทนสหภาพยุโรป (EU) เรียกร้องให้จัดทำงบประมาณที่สะท้อนถึงสภาพความเป็นจริงที่ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ กำลังลดลง

กลุ่มติดต่อประสานงานเรื่องงบประมาณ ซึ่งนาย Sem Shikongo ประเทศนามิเบียเป็นประธาน ได้ทำการหารือตามทางเลือกสองข้อที่สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ นำเสนอ โดยทางเลือกที่ 1 กำหนดให้เพิ่มงบประมาณของโปรแกรมอื่นร้อยละ 17.9 ส่วนทางเลือกที่ 2 ไม่มีการเพิ่มงบประมาณ และเพื่อให้สามารถดำเนินงานตามทางเลือกที่ 2 ได้ผู้เข้าร่วมประชุมมีมติให้จัดทำงบประมาณโดยดึงงบประมาณบางส่วนหนึ่งมาจากงบประมาณสำรองของพิธีสารฯ เพื่อให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น และหลีกเลี่ยงการเพิ่มจำนวนเงินบริจาคของภาคีพิธีสารฯ ซึ่งที่ประชุมได้ยอมรับข้อเสนอแนะนี้

ผู้เข้าร่วมประชุมได้ใช้เวลาพอสมควรในการประมาณการผลสะท้อนของต้นทุนค่าใช้จ่ายของข้อมติต่างๆ ที่ได้หารือในคณะทำงานทั้งสองคณะ ดังระบุไว้ในข้อมติสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ที่ VII/10 (การปฏิบัติงานของอนุสัญญาฯ) โดยได้หารือเกี่ยวกับประเด็นความยากลำบากในการประมาณการดังกล่าวขณะที่ข้อมติต่างๆ ยังมีการปรับปรุงแก้ไขอยู่ และมีมติให้ทำการสรุปภาพรวมเบื้องต้นของผลสะท้อนของต้นทุนค่าใช้จ่าย ซึ่งต่อมาได้นำเสนอในที่ประชุมรวมวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม และกลุ่มติดต่อบริษัทงานได้ทำการแก้ไขเพื่อให้ที่ประชุมรวมในวันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม รับรองเป็นข้อมติ

ประธาน Shikongo ได้นำเสนอรายงานต่อที่ประชุมรวมในวันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม และกล่าวว่ากลุ่มติดต่อบริษัทงานได้เผชิญกับประเด็นสำคัญหลายเรื่อง ซึ่งควรเพิ่มเติมลงในรายงานการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 4 ดังนี้ : ร้องขอให้โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) บริหารกองทุนงบประมาณของพิธีสารฯ อย่างมีประสิทธิภาพ และแจ้งให้เลขาธิการอนุสัญญาฯ ทราบอย่างสม่ำเสมอถึงรายได้และค่าใช้จ่ายสำหรับพิธีสารฯ ; เชิญชวนให้ประเทศเจ้าภาพพิจารณาถึงการกลับมาใช้วิธีปฏิบัติเหมือนในอดีตที่มอบพื้นที่ให้เป็นที่ตั้งสำนักงานของสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ; และร้องขอให้มีการดำเนินงานตามบันทึกความเข้าใจระหว่างสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ กับองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) ซึ่งปฏิบัติงานเป็นหน่วยงานผู้นำของระบบสหประชาชาติในนครมอนทรีออล ต่อมางบประมาณได้รับการรับรองโดยมีการแก้ไขในการใช้ภาษา

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสารฯ: ในข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.19) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ

- เห็นชอบงบประมาณของโปรแกรมหลัก ปี ค.ศ. 2009 เป็นจำนวนเงิน 2,611,800 เหรียญสหรัฐ และของปี ค.ศ. 2010 เป็นจำนวนเงิน 2,880,900 เหรียญสหรัฐ
- เห็นชอบร่างงบประมาณจำนวน 740,000 เหรียญสหรัฐ ของหมวดเงินที่ไม่ได้ใช้จ่ายหรือได้รับบริจาคจากงบประมาณก่อนหน้า
- รับรองสเกลการประเมินเพื่อการแบ่งส่วนงบประมาณโปรแกรมหลักของพิธีสารฯ ปี ค.ศ. 2009-2010
- ตกลงที่จะแบ่งปันค่าใช้จ่ายร่วมสำหรับการให้บริการของสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ระหว่างอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ ในสัดส่วน 85:15 สำหรับปี ค.ศ. 2009-2010

การดูแล , การขนส่ง , การบรรจุหีบห่อ และการจำแนกระบุ

คณะทำงานที่ 1 ได้หารือในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการดูแล , การขนส่ง , การบรรจุหีบห่อ และการจำแนกระบุ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/8 and 9) โดยแบ่งเป็นสามวาระย่อยดังต่อไปนี้

เอกสารกำกับสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม : มีการหารือประเด็นนี้ในวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม และร่างมติได้รับการรับรองในวันพุธที่ 14 พฤษภาคม ผู้เข้าร่วมประชุมได้หารือเกี่ยวกับการใช้เอกสารกำกับแบบแยกต่างหาก (stand – alone document) หรือใช้เอกสารที่มีอยู่เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดการจำแนกระบุในมาตรา 18 วรรค 2 (b) และ (C) ผู้แทนประเทศญี่ปุ่น , นิวซีแลนด์ และกลุ่มพันธมิตรอุตสาหกรรมทั่วโลก (Global Industry Coalition) ต้องการให้ใช้เอกสารที่มีอยู่ ส่วนผู้แทน

สหภาพยุโรป (EU) และประเทศคิวบา เสนอแนะให้ชะลอการหารือประเด็นนี้ไปก่อนจนกว่าจะทำการทบทวนโดยตั้งอยู่บนข้อมูลที่ได้จากรายงานแห่งชาติ ฉบับที่สอง ผู้แทนประเทศนอร์เวย์คัดค้าน และเสนอแนะให้รวบรวมข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมเพื่อการพิจารณาในที่ประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5 ต่อไป ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีมติให้ชะลอการพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับข้อกำหนดของการจำแนกระบุไปเป็นในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 6 เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาของการส่งรายงานแห่งชาติ ฉบับที่สอง

ข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.3) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ร้องให้ภาคีพิธีสารฯ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการต่อไปตามความจำเป็น ภายใต้มาตรา 18.2(b) และ 2(c) และที่เกี่ยวข้องกับมติของสมัชชาภาคีพิธีสารฯ และตัดสินใจที่จะทบทวนเรื่องนี้อีกครั้งในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 6 เพื่อให้เกิดความชัดเจนของการทบทวนประสบการณ์จากการวิเคราะห์รายงานแห่งชาติฉบับที่สอง

มาตรฐาน : มีการหารือประเด็นนี้ในวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม ร่างมติได้รับการแก้ไขในวันพุธที่ 14 พฤษภาคม และต่อมาร่างมติฉบับแก้ไขได้รับการหารือในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม ผู้แทนภาคีพิธีสารฯ หลายประเทศ กล่าวเรียกร้องให้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น และสนับสนุนแนวความคิดที่ให้จัดการประชุมเพื่อพิจารณาประเด็นนี้ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต (online conference) ผู้แทนประเทศนิวซีแลนด์และสหภาพยุโรป (EU) เสนอให้ระบุงการประชุมดังกล่าวควรจำแนกระบุมาตรฐานและช่องว่าง และจัดทำต้นแบบสำหรับการกำหนดมาตรฐานที่จำเป็น ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนหนึ่งปฏิเสธการจัดตั้งคณะที่ปรึกษาภายใต้พิธีสารฯ ขึ้นเพื่อพิจารณาประเด็นวิทยาศาสตร์ต่างๆ เช่น การดูแล , การขนส่ง , การบรรจุหีบห่อ และการจำแนกระบุ ผู้แทนประเทศมาเลเซียสนับสนุนโดยผู้แทนประเทศเอธิโอเปีย เสนอแนะให้แก้ไขข้อกำหนดที่ร้องขอให้เลขวิชาการอนุสัญญาฯ จัดเตรียมการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับช่องว่างในมาตรฐานก่อนการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5 แต่ผู้แทนสหภาพยุโรป (EU) ประเทศบราซิล และอินเดีย คัดค้าน โดยกล่าวถึงความซับซ้อนและยุ่งยากของงาน ต่อมาข้อเสนอนี้ถูกตัดทิ้ง

ข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.4) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ

- ตัดสินใจที่จะรับประสบการณ์ในการดำเนินงานตามแนวทางของพิธีสารฯ ในเรื่องการจัดจัดการขนส่ง การบรรจุหีบห่อและการจำแนกระบุ และร้องขอให้สำนักเลขวิชาการฯ ร่วมกันกับองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเรื่องนี้
- กระตุ้นภาคีพิธีสารฯ ให้มีส่วนร่วมกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานต่อไป ตามมาตรฐานการขนส่ง การบรรจุหีบห่อและการจำแนกระบุสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และตัดสินใจว่าจะพิจารณาความต้องการให้มีการจัดทำและพัฒนามาตรฐานดังกล่าวตามช่องว่างที่ระบุได้แล้ว

- ร้องขอให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จัดประชุมผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต (online conference) เพื่อจำแนกมาตรฐานและช่องว่างต่างๆ รวมทั้งแนะนำวิธีการที่เป็นไปได้ในการเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว

การเก็บตัวอย่างและการตรวจพบ : มีการหารือประเด็นนี้ในวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม และร่างมติได้รับการแก้ไขในวันพุธที่ 14 พฤษภาคม ต่อมาร่างมติฉบับแก้ไขได้รับการหารือในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม และข้อมติได้รับการรับรองในที่ประชุมรวมวันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม

ในวาระการสัมมนาที่ระบุถึงความสำคัญของวัตถุอ้างอิง ผู้แทนประเทศอียิปต์เรียกร้องให้อ้างถึงสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเข้าสู่ตลาดในอนาคต ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นชอบในเนื้อหาที่ได้รับการประนีประนอมแล้ว ซึ่งอ้างถึง “สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ซึ่งเข้าสู่ตลาด” ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้หารือในประเด็นการจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาประเด็นดังกล่าว ซึ่งผู้แทนสหภาพยุโรป , ประเทศโคลอมเบีย , บราซิล และนิวซีแลนด์คัดค้าน โดยชี้ให้เห็นว่าในเวทีการเจรจาหารืออื่นๆ มีการดำเนินงานต่อเนื่องในประเด็นนี้อยู่แล้ว ส่วนในวาระเกี่ยวกับการให้เครดิตแก่ห้องทดลองที่เกี่ยวข้องในการเก็บตัวอย่างและการตรวจพบสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ผู้แทนประเทศนิวซีแลนด์กล่าวเน้นถึง “ความต้องการ” ห้องทดลอง และผู้แทนประเทศภาคีพิธีสารฯ จำนวนหนึ่งสนับสนุนข้อเสนอแนะของผู้แทนประเทศบราซิลที่ให้อ้างถึงการเสริมสร้างสมรรถนะในประเด็นนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นชอบกับเนื้อหาที่ให้อ้างถึงการเสริมสร้างสมรรถนะ และการจัดห้องทดลองในวาระหนึ่ง และการให้เครดิตแก่ห้องทดลองในอีกวาระหนึ่ง ผู้แทนสหภาพยุโรป (EU) เสนอวรรคว่าด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำและดำเนินงานภายใต้มาตรฐานสำหรับระดับของการรวม (co-mingling) ที่ยอมรับได้ และวรรคดังกล่าวถูกตัดทิ้ง

ข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.8) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ แสดงให้เห็นถึงงานสำคัญที่จะต้องทำโดยองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น Codex Alimentarius และ International Organization for Standardization และกระตุ้นให้ภาคีพิธีสารฯ ให้ความร่วมมือในการแบ่งปันข้อมูลกับองค์กรดังกล่าว และหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่กำหนดมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามความเหมาะสม และใช้ประโยชน์จากหลักเกณฑ์และวิธีในการสุ่มตัวอย่างและการตรวจสอบ สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ได้ร้องขอให้ภาคีพิธีสารฯ และกระตุ้นองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) เพื่อให้ความร่วมมือและสนับสนุนภาคีพิธีสารฯ ที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาในการสร้างสมรรถนะในการสุ่มตัวอย่างและการตรวจสอบสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม รวมถึงจัดตั้งห้องปฏิบัติการเพื่ออำนวยความสะดวกและฝึกอบรมเกี่ยวกับการควบคุมดูแลในท้องถิ่น และบุคลากรทางวิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยง

คณะทำงานที่ 2 (WGII) ได้หารือประเด็นนี้ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/10) ในวันอังคารที่ 13 วันพุธที่ 14 และวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม ตามลำดับ และร่างมติได้รับการรับรองหลังจากการหารือเป็นเวลานานในคืนวันพฤหัสบดี

ผู้เข้าร่วมประชุมหลายคนสนับสนุนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและการฝึกอบรมระดับภูมิภาคมากขึ้น ขณะที่ผู้เข้าร่วมประชุมคนอื่นๆ เสนอแนะให้ทำการปรับปรุงคำแนะนำแนวทางและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง ส่วนประเด็นสำคัญอื่นๆ ที่ได้รับการกล่าวถึงคือ ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ขององค์การสหประชาชาติ , การพิจารณาความรู้ความชำนาญที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอยู่ในหน่วยงานระหว่างประเทศอื่นๆ เช่น อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองพืช และคณะกรรมการโครงการมาตรฐานอาหาร (Codex Alimentarius Commission – CAC)

ในระหว่างการพิจารณาเนื้อหาอารัมภบทที่ระลึกถึงว่าการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงควรดำเนินการตามหลักวิทยาศาสตร์ มีการถกกันในเรื่องที่ว่าควรทำการอ้างถึงข้อกำหนดของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และมีเอกสารแนบท้ายว่าด้วยการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงหรือไม่ และควรผนวกรวมข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจ-สังคม และภาษาเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันล่วงหน้า (precautionary approach) หรือไม่ ซึ่งต่อมาข้อความอ้างอิงดังกล่าวไม่ได้ถูกผนวกรวมไว้

ผู้แทนประเทศนิวซีแลนด์และบราซิล เสนอแนะให้ตัดทิ้งภาษาว่าด้วย : การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจำแนกระบุสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) หรือลักษณะเฉพาะทางพันธุกรรมอาจส่งผลเสียต่อการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน : และการร้องขอให้เลขาธิการอนุสัญญา จัดเตรียมรายงานสังเคราะห์ แต่ผู้เข้าร่วมประชุมหลายคนคัดค้าน ต่อมาหลังจากที่เสนอให้ส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้แก่คณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจแทนที่จะส่งให้แก่สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ในการประชุมสมัยที่ 5 (COP/MOP 5) ผู้แทนประเทศนิวซีแลนด์และบราซิลจึงเห็นชอบให้คงภาษาดังกล่าวไว้ ส่วนข้อเสนอของผู้แทนสหภาพยุโรป (EU) ที่ให้เชิญชวนภาคีพิธีสารฯ รัฐบาลอื่นๆ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ส่งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องให้แก่เลขาธิการอนุสัญญาฯ เพื่อการพิจารณาโดยคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจต่อไป ก่อให้เกิดการหารือเป็นเวลานานว่าควรจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจหรือคณะทำงานเฉพาะกิจขึ้นหรือไม่ ซึ่งผู้แทนประเทศโบลีเวีย , เบลีซ , มาเลเซีย , อุกันดา , เอกวาดอร์ และอื่นๆ ต้องการให้จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจขึ้น ส่วนผู้แทนประเทศเม็กซิโก , สหภาพยุโรป (EU) , ฟิลิปปินส์ , นอร์เวย์ , ญี่ปุ่น , นิวซีแลนด์ และอินเดีย ต้องการให้มีคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ หลังจากการปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการ ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นชอบในเนื้อหาที่ประนีประนอมแล้ว ซึ่งรวมถึงการจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญ (AHTEG)

ต่อมาผู้เข้าร่วมประชุมได้กล่าวถึงข้อกำหนดการดำเนินงาน (TOR) สำหรับคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งระบุอยู่ในเอกสารแนบท้าย และผู้แทนประเทศนิวซีแลนด์เสนอเนื้อหาเพิ่มเติมหลายส่วน ผู้แทนสหภาพยุโรป (EU) เสนอแนะให้ตัดทิ้งข้อความอ้างถึงการจัดการความเสี่ยงที่ระบุในข้อกำหนดการดำเนินงาน เนื่องจากอาจทำให้คณะผู้เชี่ยวชาญฯ มีภาระหน้าที่เพิ่มมากขึ้น และผู้เข้าร่วมประชุมมีมติให้คงข้อความอ้างถึงการจัดการความเสี่ยงไว้

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสารฯ: ข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.12) รวมถึงเอกสารแนบท้ายที่ใช้อ้างอิงสำหรับคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ (Ad Hoc Technical Expert Group) เรื่องการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง สมัชชาภาคีพิธีสารฯ

- ตัดสินใจว่าจะจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจว่าด้วยการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง
- ร้องขอให้สำนักเลขาธิการฯ จัดการประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจว่าด้วยการประเมินความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยง 2 ครั้ง ก่อนการประชุมสมัชชาภาคีฟิธีสารฯ สมัยที่ 5
- ร้องขอให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ร่วมกับองค์กรระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับอนุภูมิภาค ว่าด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในอนุภูมิภาคแปซิฟิก
- ร้องขอให้ภาคีฟิธีสารฯ และเชิญชนัฐบาลอื่นๆ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ส่งข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการจำแนกระบุสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือลักษณะเฉพาะที่อาจส่งผลกระทบต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมถึงการพิจารณาความเสี่ยงต่อสุขภาพของมนุษย์ด้วย

เอกสารแนบท้ายที่ระบุถึงข้อกำหนดการดำเนินงานสำหรับคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจว่าด้วยการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง มีโครงสร้างประกอบด้วย กิจกรรมต่างๆ ที่ต้องรับผิดชอบ โดยคณะผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว ในการประชุม 2 ครั้งแรก และการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยเป็นไปตามรูปแบบมาตรฐานของการเสนอประวัติและผลงาน, และการเป็นตัวแทนของเขตภูมิศาสตร์ และสอดคล้องกับระเบียบปฏิบัติของคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ฯ (SBSTTA)

การรับผิดชอบและการชดใช้

การรับผิดชอบและการชดใช้เป็นประเด็นที่มีเนื้อหาหลายละเอียดมาก และมีการหารืออย่างยาวนานที่สุดในการประชุมครั้งนี้ การเจรจาต่อรองในประเด็นของการรับผิดชอบและการชดใช้แบ่งได้เป็นสองส่วนคือ : ประเด็นทางการเมืองเกี่ยวกับทางเลือกของเครื่องมือ และการพิจารณาปรับแก้เนื้อหาในทางปฏิบัติ ผู้เข้าร่วมประชุมเริ่มจากการอ่านเนื้อหาในทางปฏิบัติ ซึ่งระบุอยู่ในเอกสารรายงานผลการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดใช้ครั้งที่ 5 (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/11 Annex II) ส่วนการพิจารณาทางเลือกของเครื่องมือ นั้น หลังจากการปรึกษาหารือในระดับทวิภาคีเพื่อหาข้อยุติที่เป็นการประนีประนอม ที่ประชุมเห็นชอบให้ดำเนินการจัดทำเครื่องมือที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ซึ่งเน้นที่แนวทางเชิงบริหารจัดการ แต่มีข้อกำหนดทางกฎหมายเกี่ยวกับการรับผิดชอบทางแพ่ง ที่จะใช้ประกอบกับแนวทางซึ่งไม่มีผลผูกพันตามกฎหมายต่อไป

ก่อนหน้าการประชุมสมัชชาภาคีฟิธีสารฯ สมัยที่ 4 นี้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้เข้าประชุมหารือในระดับภูมิภาคและในกลุ่มเพื่อนประชน ซึ่งจัดตั้งขึ้นในการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดใช้ ครั้งที่ 5 เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 2008 ณ เมืองคาร์ตาเฮนา ประเทศโคลอมเบีย เพื่อทำการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับระบอบระหว่างประเทศว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดใช้ต่อจากในการประชุม

ดังกล่าว โดยทำการเจรจาต่อรองลับ (closed door negotiation) เกี่ยวกับเนื้อหาในทางปฏิบัติว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดเชยที่เสนอไว้ในเอกสารแนบท้าย II (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/11) เกี่ยวกับความเสียหาย ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นชอบกับคำจำกัดความของความเสียหายที่ปรับรวมให้ครอบคลุมถึงความเสียหายต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน กลุ่มเพื่อนประธานยังได้ปรับรายละเอียดของเนื้อหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของแนวทางบริหารจัดการ และหารือถึงองค์ประกอบเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกเว้น หรือการบรรเทา , การจำกัดขอบเขตของการรับผิดชอบและการฟื้นฟูความเสียหาย ต่อมากลุ่มเพื่อนประธานได้พิจารณาว่าควรทำการวินิจฉัยองค์ประกอบหลักของการรับผิดชอบทางแพ่งโดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศหรือไม่ รวมถึงประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบของความเสียหายที่ครอบคลุม , การประเมินค่าความเสียหาย และภาระหน้าที่ในการพิสูจน์สาเหตุของความเสียหาย และในช่วงท้าย กลุ่มเพื่อนประธานได้ปรับรวมคำจำกัดความเกี่ยวกับขอบเขตของความเสียหาย และสามารถลดทอนเนื้อหาในทางปฏิบัติในส่วนนี้ลงจากสี่หน้าเหลือเพียงหน้าเดียว ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้หารือเกี่ยวกับรายละเอียดของร่างเนื้อหาที่นำเสนอโดยบริษัทด้านเทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตรชั้นนำของโลกหกแห่ง ซึ่งร่วมกันจัดทำสัญญาที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย เพื่อครอบคลุมความเสียหายที่ปรากฏต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยขึ้นอยู่กับกรณีพิสูจน์ทราบถึงอันตรายที่เกิดขึ้น

ในวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม รายงานฉบับสุดท้ายของคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดเชย (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/11) ได้รับการนำเสนอในที่ประชุมรวม ประธาน Jimena Nieto ประเทศโคลอมเบีย ได้แนะนำเนื้อหาในทางปฏิบัติที่รวบรวมและปรับให้กระชับขึ้นเกี่ยวกับแนวทางและทางเลือกสำหรับกฎและระเบียบวิธีการว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดเชย (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/11/Add.1) ได้มีการจัดตั้งกลุ่มติดต่อประสานงานซึ่งมีสมาชิกเหมือนกับกลุ่มเพื่อนประธาน โดยมีนาย Nieto และนาง Rene Lefebber ประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นประธานร่วม และได้ประชุมกันตลอดทั้งสัปดาห์ เพื่อทำการเจรจาต่อรองให้เสร็จภายในวันพฤหัสบดี โดยในระหว่างการประชุมเฉพาะสมาชิกในกลุ่มเท่านั้นที่สามารถกล่าวแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้ อย่างไรก็ตาม ในการประชุมบางกลุ่ม ผู้สังเกตการณ์และผู้แทนประเทศซึ่งมิใช่ภาคีพิธีสารฯ ก็สามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้ กลุ่มติดต่อประสานงานประกอบด้วย : สมาชิก 6 คน จากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก , ทวีปแอฟริกา และภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียน ; สมาชิก 2 คน จากสหภาพยุโรป (EU) และภูมิภาคยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก ; และผู้แทนจากประเทศนิวซีแลนด์ , ญี่ปุ่น , นอร์เวย์ และสวีตเซอร์แลนด์

กลุ่มติดต่อประสานงานได้ประชุมตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ และเริ่มทำการหารืออย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการสรรหาเครื่องมือ ซึ่งถือเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งมากที่สุด ผู้เข้าร่วมประชุมได้ถกกันถึงทางเลือกต่อไปนี้ : แนวทางที่ไม่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ; ระเบียบที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ; และแนวทางสองขั้นตอน ซึ่งเริ่มจากการจัดทำเครื่องมือที่ไม่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ทำการประเมินผลกระทบของเครื่องมือดังกล่าว และพิจารณาจัดทำเครื่องมือที่มีผลผูกพันตามกฎหมายขึ้นต่อไป ผู้เข้าร่วมประชุมบางคนกล่าวคัดค้านระเบียบที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย โดยชี้ให้เห็นถึงความ

แตกต่างกันหลากหลายของมุมมอง และกฎหมายภายในประเทศ รวมถึงปัญหาจากการไม่มีเวลาเพียงพอ และความซับซ้อนของระบอบดังกล่าว แต่ผู้เข้าร่วมประชุมหลายคนสนับสนุนเครื่องมือที่มีผลผูกพันตามกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการรับผิดชอบที่แท้จริง ขณะที่บางคนเสนอให้ดำเนินการเพื่อทำให้แนวทางเชิงบริหารจัดการมีผลผูกพันตามกฎหมาย และผู้เข้าร่วมประชุมหลายคนตั้งข้อสังเกตว่าแนวทางบริหารจัดการไม่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญเป็นการเฉพาะ การทำให้แนวทางดังกล่าวมีผลผูกพันตามกฎหมายจึงอาจจะไม่เป็นการประนีประนอมมากเพียงพอ การประชุมได้เลื่อนออกไปในช่วงเย็นของวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม เพื่อให้ภาคีพิธีสารฯ ที่สนใจจะจัดตั้งกลุ่มโน้มนำเพียงมาทางเดียวกัน (like-minded group) เพื่อสนับสนุนระบอบว่าด้วยการรับผิดชอบที่ผูกพันตามกฎหมาย ในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 4 (หรือกลุ่ม Like-Minded Friends) ได้ทำการปรึกษาหารือกันตลอดทั้งสัปดาห์ สมาชิกของกลุ่มดังกล่าวได้เพิ่มจำนวนขึ้น จนมีทั้งหมด 82 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้แทนจากประเทศกำลังพัฒนา

ในวันอังคารที่ 13 พฤษภาคม กลุ่ม Like – Minded Friends ได้ยื่นข้อเสนอที่มีเนื้อหาสนับสนุนว่าด้วยการรับผิดชอบที่ผูกพันตามกฎหมายต่อกลุ่มติดต่อประสานงาน เพื่อการรับรองในที่ประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 4 ข้อเสนอดังกล่าวครอบคลุมสามประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

- บทบัญญัติที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ว่าด้วยการรับผิดชอบที่ผูกพันตามกฎหมาย ภายใต้ระบอบที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ซึ่งกำหนดองค์ประกอบหลักพื้นฐานที่จำเป็นต้องมี และอ้างถึงแนวทางว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดเชยที่ไม่มีผลผูกพันตามกฎหมาย
- บทบัญญัติที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ว่าด้วยการบังคับใช้คำพิพากษาเกี่ยวกับความเสียหาย ซึ่งเกิดจากการเคลื่อนย้ายสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ข้ามเขตแดน ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำในแนวทางและบทบัญญัติว่าด้วยการบังคับใช้คำพิพากษาจากต่างประเทศ ภายใต้กฎหมายภายในประเทศ
- กระบวนการทบทวน ซึ่งมีศักยภาพในการทำให้องค์ประกอบอื่นๆ ของการรับผิดชอบที่ผูกพันตามกฎหมาย โดยตั้งอยู่บนประสบการณ์ที่ได้รับ

ผู้เข้าร่วมประชุมบางคนกล่าวแสดงความเป็นกังวลเกี่ยวกับการอ้างถึงแนวทางที่ไม่มีผลผูกพันตามกฎหมายในระบอบที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย และกล่าวเน้นถึงความต้องการให้แนวทางมีความยืดหยุ่น ต่อมามีการหารือในประเด็นของการบังคับใช้คำพิพากษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับการอธิบายว่าเป็นองค์ประกอบหลักของข้อเสนอนี้ โดยผู้เข้าร่วมประชุมบางคนกล่าวถึงความซับซ้อนในการจัดทำระเบียบข้อบังคับในการบังคับใช้คำพิพากษาดังกล่าว

ต่อมาประธาน Lefebvre ได้เชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมประชุมพิจารณาข้อเสนอของกลุ่ม Like-Minded Friends ร่วมกับเครื่องมือที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ซึ่งมุ่งเน้นที่แนวทางการบริหารจัดการ และให้คำนิยามว่าเป็น “การประนีประนอมในการสร้าง” โดยกลุ่มติดต่อประสานงานจะทำการเจรจาต่อรองต่อไป ประธาน Lefebvre อธิบายว่าการจัดทำเครื่องมือที่มีผลผูกพันตามกฎหมายให้เสร็จภายในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 4 นั้นอาจเป็นไปได้ เนื่องจากมีข้อกำหนดที่ให้ทำการเผยแพร่ร่าง

เครื่องมือเป็นระยะเวลา 6 เดือน และจัดการประชุมคณะกรรมการกร่างกฎหมายก่อน และภายในสิ้นปี ค.ศ. 2008 และตามด้วยการประชุมสมัชชาภาคีพีธีสารฯ สมัยพิเศษ (ExCOP) เพื่อรับรองเครื่องมือที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ผู้แทนภาคีพีธีสารฯ บางประเทศตั้งข้อสังเกตว่าควรจัดทำร่างเครื่องมือให้เสร็จก่อนที่จะอยู่ในตำแหน่งที่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะสนับสนุนเครื่องมือดังกล่าวหรือไม่ ต่อมาผู้เข้าร่วมประชุมเห็นชอบให้ทำการเจรจาต่อรองต่อไป โดยตั้งอยู่บนความเข้าใจดังกล่าว

ในช่วงปลาย ผู้เข้าร่วมประชุมได้พิจารณากรอบการชดเชยเพิ่มเติม (supplementary compensation scheme) เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เหลือโดยรัฐ ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่สนับสนุนให้ตัดทิ้งเนื้อหาในส่วนนี้ แต่ผู้เข้าร่วมประชุมบางคนยืนยันให้คงไว้ และที่ประชุมเห็นชอบให้คงเนื้อหาในทางปฏิบัติไว้สองส่วน เพื่อรอผลจากการพิจารณาในประเด็นอื่นๆ เกี่ยวกับการอ้างถึงการริเริ่มของภาคเอกชน ผู้เข้าร่วมประชุมมีความเห็นแบ่งเป็นสองฝ่ายคือ ให้อ้างถึงกลุ่มของผู้ผลิตเทคโนโลยีชีวภาพรายใหญ่ 6 แห่ง หรืออ้างถึงการริเริ่มของภาคเอกชนในภาพรวมทั่วไปมากขึ้น ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งไม่ต้องการให้อ้างถึงภาคเอกชน เกี่ยวกับข้อตกลงว่าด้วยการชดเชยเพิ่มเติม ผู้เข้าร่วมประชุมถกกันในประเด็นที่ว่าควรให้มีข้อตกลงในแบบตามความสมัครใจ ข้อตกลงที่เป็นลักษณะบังคับ หรือไม่ต้องจัดทำข้อตกลงใดๆ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่ต้องการให้จัดทำข้อตกลงในแบบตามความสมัครใจ และได้หารือถึงรูปแบบของข้อตกลงดังกล่าว ในการประชุมช่วงเย็นผู้เข้าร่วมประชุมได้หารือเกี่ยวกับการหาข้อยุติของการเรียกร้องค่าเสียหาย และเห็นชอบให้ตัดทิ้งส่วนที่อ้างถึงระเบียบวิธีการระหว่างรัฐ และหารือถึงการใช้อ้อยค่าสำหรับข้อความที่อ้างถึงกฎหมายระหว่างประเทศ ในระเบียบวิธีการระหว่างประชาชน และระเบียบวิธีการพิเศษของศาล และผู้มีสิทธิเรียกร้อง

ต่อมาผู้เข้าร่วมประชุมได้พิจารณาเนื้อหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับแนวทางและทางเลือกสำหรับกฎและระเบียบวิธีการว่าด้วยมาตรการเสริมสร้างสมรรถนะเพิ่มเติม ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่ต้องการให้ข้อกำหนดว่าด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะมีรายละเอียดมากขึ้นโดยมีการแก้ไขเล็กน้อย ขณะที่ผู้เข้าร่วมประชุมคนอื่นๆ ต้องการให้กำหนดรูปแบบของมาตรการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เกี่ยวกับข้อตกลงทางสถาบัน ผู้เข้าร่วมประชุมหลายคนระบุว่าข้อตกลงดังกล่าวมีคุณค่า และหารือถึงมาตรการที่เป็นไปได้ ขณะที่ผู้เข้าร่วมประชุมคนอื่นๆ คัดค้านโดยแสดงความกังวลในประเด็นของเงินทุน

ผู้เข้าร่วมประชุมได้ถกประเด็นข้อเสนอที่เป็นลายลักษณ์อักษรของกลุ่ม Like – Minded Friends โดยแสดงความกังวลในหลายประเด็น รวมถึงการที่บทบัญญัติมีผลผูกพันตามกฎหมาย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิอธิปไตยของรัฐ ในการวินิจฉัยกฎหมายและนโยบายแห่งชาติ เกี่ยวกับองค์ประกอบหลักของแนวทาง ผู้เข้าร่วมประชุมบางคนกล่าวแสดงความเป็นกังวลเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่เป็นการกำหนดบทบัญญัติ และองค์ประกอบบางข้อ ส่วนผู้เข้าร่วมประชุมคนอื่นชี้ให้เห็นว่าระเบียบดังกล่าวต้องมีความยืดหยุ่น และแนวทางไม่ควรมีผลผูกพันตามกฎหมาย ถึงแม้ว่าจะเป็นเอกสารแนบท้ายพีธีสารใหม่ที่อาจมีขึ้น (supplementary protocol) ก็ตาม เกี่ยวกับการบังคับใช้คำพิพากษาจากต่างประเทศ ผู้เข้าร่วมประชุมบางคนกล่าวแสดงความเป็นกังวลว่าอาจต้องมีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) และต้องการคำอธิบายเกี่ยวกับสถานะของข้อเสนอที่ประนีประนอมแล้ว

และความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับเนื้อหาในทางปฏิบัติของร่างกฎและระเบียบวิธีการว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดใช้ ซึ่งได้รับการแก้ไขในการอ่านและพิจารณาครั้งแรกโดยกลุ่มเพื่อนประธาน และกลุ่มติดต่อประสานงานเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ผู้เข้าร่วมประชุมคนอื่นๆ ตั้งคำถามเกี่ยวกับระเบียบวิธีการสำหรับการเจรจาต่อรองต่อเนื่อง โดยมีข้อเสนอต่างๆ รวมถึงการอ่านและพิจารณาเนื้อหาในทางปฏิบัติเป็นครั้งที่สอง (second reading) การหารือทวิภาคี หรือวิธีการอื่นๆ ในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การหารือในขั้นตอนนี้ ประธาน Nieto ได้สอบถามว่า มีผู้เข้าร่วมประชุมคนใดที่ไม่ต้องการจะมีส่วนเกี่ยวข้อง ในเนื้อหาที่ประนีประนอมซึ่งเสนอโดยกลุ่ม Like – Minded Friends เพื่อหาฉันทามติเกี่ยวกับเนื้องานดังกล่าว และมีผู้เข้าร่วมประชุม 2 คนที่แสดงเจตจำนงขอคัดค้าน

ในการประชุมช่วงค่ำ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ประชุมในรูปแบบของการประชุมลับ เพื่อพิจารณาประเด็นคำถาม 2 ข้อ ที่มีความเชื่อมโยงกันคือ : (1) มีการคัดค้านการจัดทำเครื่องมือเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการที่มีผลผูกพันตามกฎหมายหรือไม่ (2) มีการคัดค้านการเพิ่มมาตราเกี่ยวกับการรับผิดชอบในแนวทางที่มีผลผูกพันตามกฎหมายหรือไม่ เมื่อผู้เข้าร่วมประชุมสองคนกล่าวคัดค้านในประเด็นแรก ได้ขอให้เข้าร่วมการปรึกษาหารือทวิภาคีกับประธานของกลุ่ม ผู้เข้าร่วมประชุมหลายคนกล่าวคัดค้านคำถามข้อที่สามที่ระบุว่ามีความเห็นชอบในการจัดทำแนวทางที่ไม่มีผลผูกพันตามกฎหมายหรือไม่ การประชุมได้เลื่อนออกไปเนื่องจากมีการปรึกษาหารือระดับทวิภาคี และเมื่อกลุ่มฯ ได้กลับมาประชุมต่อ ไม่มีผู้เข้าร่วมประชุมคนใดคัดค้านในประเด็นคำถามข้อแรก แต่มีผู้เข้าร่วมประชุมคนหนึ่งได้คัดค้านในประเด็นคำถามข้อที่สอง โดยระบุว่าไม่สามารถเห็นชอบกับข้อกำหนดว่าด้วยการรับผิดชอบในเครื่องมือที่มีผลผูกพันตามกฎหมายได้ ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นชอบให้กล่าวถึงประเด็นเหล่านี้ในการปรึกษาหารือระดับทวิภาคี กับประธานของกลุ่มฯ ซึ่งได้ทำการประชุมต่อจนถึงช่วงกลางคืน

ในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม ในการประชุมกลุ่มติดต่อประสานงาน ประธาน Lefebvre ได้รายงานผลการปรึกษาหารือระดับทวิภาคี และอธิบายว่ากลุ่มฯ ได้เห็นชอบให้ทำการอ้างถึงข้อเสนอที่ประนีประนอม ซึ่งจัดทำโดยกลุ่ม Like – Minded Friends ที่ระบุว่าภาคีพิธีสารฯ อาจจัดทำระบบการรับผิดชอบที่แท้จริง หรือไม่ต้องจัดทำระบบดังกล่าว และอาจนำระบบการรับผิดชอบที่มืออยู่มาประยุกต์ใช้โดยสอดคล้องกับความต้องการของประเทศในการจัดการกับสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) และมีข้อเสนอให้ผสานข้อกำหนดนี้และข้อเสนอดังกล่าวเข้าสู่เนื้อหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรับผิดชอบและการชดใช้ที่ได้รับการหารือก่อนหน้านี้ และทำการปรับโครงสร้างใหม่ เอกสารที่ได้ผสานข้อกำหนดดังกล่าวแล้วมีเนื้อหาแบ่งออกเป็นสามส่วนคือ : การจัดทำข้อกำหนดที่มีผลผูกพันตามกฎหมายว่าด้วยแนวทางการบริหารจัดการและการรับผิดชอบ ข้อกำหนดอื่นๆ คือกรอบการชดเชยเพิ่มเติม การหาข้อยุติของการเรียกร้องค่าเสียหาย และมาตรการเสริมสร้างสมรรถนะเพิ่มเติม

ต่อมาประธานกลุ่มติดต่อประสานงานได้ถามความเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมว่าเห็นชอบกับการดำเนินงานโดยตั้งอยู่บนเนื้อหาในเอกสารที่ได้ผสานข้อกำหนดดังกล่าวหรือไม่ และพร้อมที่จะอ่านและพิจารณาเนื้อหาในทางปฏิบัติครั้งที่สองหรือไม่ ผู้เข้าร่วมประชุมหลายคนกล่าวแสดงความเจตจำนงที่จะ

ดำเนินงานโดยตั้งอยู่บนเนื้อหาในเอกสารดังกล่าว โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งระบุอยู่ในส่วนย่อยที่ว่าด้วยข้อกำหนดการรับผิดชอบที่ สำคัญคือผู้เข้าร่วมประชุมเห็นชอบที่จะ ดำเนินงานโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า “จะยังไม่มียังใจได้รับความเห็นชอบ จนกว่าทุกประเด็นจะได้รับความเห็นชอบ” แต่ประธานได้กล่าวเตือนว่า หากผู้เข้าร่วมประชุมไม่ต้องการที่จะจัดทำแนวทางที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ก็สามารถกล่าวขึ้นมาในตอนนี้ได้ ผู้เข้าร่วมประชุมสองคนขอเวลาเพิ่มมากขึ้นในการพิจารณาเนื้อหาที่มีการผานข้อกำหนดดังกล่าว และได้รับเวลาในการพิจารณาจนถึงวันศุกร์ ซึ่ง ก่อนที่จะเลื่อนการพิจารณา ผู้เข้าร่วมประชุมได้พิจารณาระเบียบวิธีการสำหรับการดำเนินงานตาม กระบวนการดังกล่าวได้เสร็จสมบูรณ์ และประธานกลุ่มติดต่อประสานงานได้ดำเนินการเพื่อสะท้อน มุมมองดังกล่าวในร่างข้อเสนอแนะสำหรับการพิจารณาของกลุ่มฯ ในช่วงเช้าวันศุกร์

ในวันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม กลุ่มติดต่อประสานงานได้เห็นชอบให้ดำเนินการโดยตั้งอยู่บน ข้อเสนอของกลุ่ม Like – Minded Friends และเริ่มทำการอ่านและพิจารณาเนื้อหาดังกล่าว หลังจากการหารือในประเด็นความต้องการกรอบ (chapeau) ที่ระบุว่าภาคีพิธีสารฯ อาจจัดทำหรือไม่จัดทำระบบการ รับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น หรือประยุกต์ใช้ระบบการรับผิดชอบ ที่มีอยู่ ผู้เข้าร่วมประชุมมีมติให้เนื้อหาดังกล่าวคงอยู่ ในวงเล็บเกี่ยวกับบรรทัดที่ระบุว่า กฎและระเบียบวิธีการจะไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิของภาคีพิธีสารฯ ที่จะ มีหรือจัดทำระบบว่าด้วยการรับผิดชอบภายในประเทศของตน ผู้แทนจากภาคีพิธีสารฯ ประเทศหนึ่ง เสนอถ้อยคำใหม่เพื่อเป็นทางเลือกที่มอบหมายหน้าที่ให้ภาคีพิธีสารฯ “ดำเนินงานเพื่อให้หลักประกันว่า กฎและระเบียบวิธีการในการรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น มีข้อกำหนดว่าด้วยการชดเชยความเสียหายอันเป็น ผลมาจากการเคลื่อนย้ายสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ข้ามเขตแดน” เกี่ยวกับ ทะเบียนรายการองค์ประกอบของประเด็นที่ควรรวมไว้ในกฎหมายหรือนโยบายประเด็นของการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรมและกฎระเบียบวิธีการที่กำหนดกระบวนการยังคงอยู่ในวงเล็บ และไม่ได้จำกัดอยู่ที่ การรับผิดชอบอย่างเข้มงวดเท่านั้น เกี่ยวกับการบังคับใช้คำพิพากษาของต่างประเทศ ที่ประชุมมีฉันทามติว่า ประเด็นนี้ควรได้รับการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และเนื้อหาในประเด็นนี้คงอยู่ในวงเล็บ และ ผู้เข้าร่วมประชุมคนหนึ่งเสนอให้ตัดทิ้งเนื้อหาที่ได้ปรับให้ง่ายขึ้น ซึ่งมีผู้เสนอไว้ และผู้แทนภาคีพิธีสารฯ หนึ่งรายระบุให้ใส่วงเล็บข้อความที่กำหนดให้ทำการทบทวนแนวทางที่เกี่ยวข้องภายในไม่เกินสามปี หลังจากมีผลบังคับใช้

ต่อมาผู้เข้าร่วมประชุมได้กลับไปพิจารณาร่างมติ หลังจากที่ถูกกักกันในประเด็นชื่อที่ถูกต้องของ กลุ่มที่ประชุมได้มีมติให้เรียกชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มของเพื่อนประธาน” (Group of the Friends of the Co – Chairs) ผู้ร่วมประชุมมีมติว่ากลุ่มฯ ควรมีองค์ประกอบเดียวกับกลุ่มติดต่อประสานงานและก่อนที่จะสรุป การดำเนินงานของกลุ่มติดต่อประสานงาน ประธานร่วมทั้งสองคนของกลุ่มฯ ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าความ ตกลงเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานในการดำเนินงานต่อไป ถือเป็นความสำเร็จที่สำคัญและเรียกร้อง ให้ภาคีพิธีสารฯ ชื่นชมและให้ความเคารพต่อความประณีประนอมและความปรองดองของทุกฝ่าย

ในที่ประชุมร่วมช่วงสุดท้าย ประธาน Nieto ได้แนะนำร่างมติของกลุ่มติดต่อประสานงาน และให้ ความสนใจในประเด็นของการสรรหาเครื่องมือ และกระบวนการ ผู้แทนประเทศมาเลเซียและเม็กซิโก

เสนอให้จัดการประชุมกลุ่มของเพื่อนประธาน และผู้แทนประเทศญี่ปุ่นกล่าวแสดงเจตจำนงที่จะให้ทุนสนับสนุนการจัดประชุม ผู้แทนประเทศบราซิลกล่าวว่างานของกลุ่มติดต่อดังกล่าวเป็นการดำเนินงานขั้นสำคัญภายใต้มาตรา 27 ของพิธีสารฯ (การรับผิดชอบและการชดเชย) ผู้แทนประเทศเวเนซุเอลาเรียกร้องให้ดำเนินความพยายามเพิ่มเติมในการจัดทำเอกสารข้อมูลสำหรับการประชุม (working document) และผู้แทนประเทศเปรูกล่าวเน้นถึงพันธกรณีต่อกระบวนการ และรายงานได้รับการรับรองโดยไม่มีเงื่อนไข

ข้อมติ: ในข้อมติ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.18) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ร้องขอให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จัดตั้งกลุ่มเพื่อนประธาน โดยมีนาง Jimena Nieto และนาย Rene Lefebvre ทำหน้าที่ประธานร่วม ในการพิจารณาเรื่องการรับผิดชอบและการชดเชยความเสียหาย ตามบริบทของพิธีสารฯ ภายใต้ข้อกำหนดการดำเนินงานดังต่อไปนี้ :

- จัดประชุม 1 ครั้ง ในช่วงต้นปี ค.ศ. 2009 และหากประธานร่วมเห็นว่ามีจำเป็นต้องมีการประชุมเพิ่มเติม ให้จัดการประชุมอีกครั้งในช่วงต้นปี ค.ศ. 2010 ก่อนที่จะมีการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5
- ให้ดำเนินการต่อไป ในการเจรจาเรื่องกฎหรือหลักเกณฑ์วิธีการระหว่างประเทศเกี่ยวกับการรับผิดชอบและการชดเชยความเสียหาย ตามเอกสารแนบท้าย
- องค์ประกอบของกลุ่มเพื่อนประธาน จะประกอบด้วย : ผู้แทนจากภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก จำนวน 6 คน ผู้แทนจากสหภาพยุโรปจำนวน 2 คน ผู้แทนจากยุโรปกลางและยุโรปตะวันออกจำนวน 2 คน ผู้แทนจากกลุ่มแอฟริกันจำนวน 6 คน ผู้แทนจากกลุ่มลาตินอเมริกาและแคริบเบียนจำนวน 6 คน ผู้แทนจากประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศนอร์เวย์ ประเทศสวีตเซอร์แลนด์ และประเทศญี่ปุ่น
- ที่ปรึกษา ซึ่งได้รับเลือกจากกลุ่มเพื่อนประธาน และการเข้าร่วมประชุมอาจได้รับการเอื้ออำนวยโดยขึ้นอยู่กับกองทุนที่สามารถจะสนับสนุนได้
- ผู้สังเกตการณ์อาจได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมได้ ตามการพิจารณาอย่างรอบคอบของประธานร่วม
- ผลจากการประชุม 2 ครั้ง จะนำเสนอต่อที่ประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5 เพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อมติดังได้เรียกร้องให้ภาคีพิธีสารฯ พิจารณาการจัดสรรเงินสนับสนุนตามความสมัครใจ เพื่อการจัดประชุมดังกล่าว และเอื้ออำนวยให้ผู้แทนประเทศต่างๆ ได้มีส่วนร่วม

เอกสารแนบท้ายของข้อมติประกอบด้วย 3 เรื่อง ได้แก่ การดำเนินงานผ่านข้อกำหนดที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย การดำเนินงานผ่านข้อกำหนดที่ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายว่าด้วยการรับผิดชอบแพ่ง และข้อกำหนดอื่นๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การดำเนินงานผ่านข้อกำหนดที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ในเรื่องนี้แบ่งได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1: แนวทางบริหารจัดการ ประกอบด้วย

▪ **ความรับผิดชอบของรัฐ (state responsibility)** ซึ่งมี 2 ทางเลือกของเอกสารที่พร้อมใช้งาน ที่ระบุถึงกฎและหลักวิธีการที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและอำนาจหน้าที่ของรัฐ

▪ **ขอบเขต (scope)** ประกอบด้วย

• ขอบเขตการบังคับใช้ตามหน้าที่และลักษณะ (functional scope) โดยเน้นการควบคุมดูแลความเสียหายที่มีเจตนาใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) โดยตรงเพื่อเป็นอาหาร หรืออาหารสัตว์ หรือใช้ในกระบวนการผลิต การใช้ในสภาพควบคุม และเจตนาปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม รวมถึงกฎระเบียบที่นำไปใช้กับการเคลื่อนย้ายข้ามแดนทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา

• ขอบเขตเชิงภูมิศาสตร์ (geographical scope) กำหนดกฎระเบียบและหลักวิธีการที่ใช้บังคับในเขตอำนาจของรัฐ

• การจำกัดระยะเวลา (limitation in time) ประกอบด้วยเนื้อหาทางเลือก โดยทางเลือกแรกคือ การเสนอให้ใช้กับกรณีที่เกิดความเสียหายและใช้กฎระเบียบและหลักวิธีการภายใต้กฎหมายภายในประเทศ และทางเลือกที่สองคือ การเริ่มใช้เมื่อกฎระเบียบมีผลบังคับใช้

• การจำกัดการอนุมัติ (limitation to the authorization) ขณะที่มีการนำเข้าสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs)

• ประเทศที่ไม่ใช่ภาคีพิธีสารฯ (non-parties) กำหนดเงื่อนไขว่า การดำเนินงานตามกฎระเบียบและหลักวิธีการของประเทศว่าด้วยเรื่องการรับผิดชอบและการชดเชยความเสียหายควรต้องครอบคลุมความเสียหายที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ข้ามแดนจากประเทศที่ไม่ใช่ภาคีพิธีสารฯ ด้วย

▪ **ความเสียหาย** ประกอบด้วย คำจำกัดความที่ครอบคลุมถึงความเสียหายต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากความหลากหลายทางชีวภาพ โดยยังคงใส่วางเล็บให้กับข้อความว่า “ความเสียหายต่อมนุษย์และสุขอนามัย ความสูญเสียที่ตามมาต่อรัฐ และการสูญเสียรายได้” ในขณะที่ข้อกำหนดเรื่องมูลค่าความเสียหายยังคงใส่วางเล็บไว้ทั้งหมด ส่วนข้อกำหนดเรื่องสาเหตุของความเสียหาย จะต้องกำหนดให้เชื่อมโยงกับความเสียหาย และกิจกรรมที่ยังเป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับกฎหมายภายในประเทศ

▪ **กรอบการชดเชยความเสียหายหลัก (the primary compensation scheme)** ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ที่เพิ่มเติมรายละเอียดของแนวทางบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ต้องดำเนินการตามมาตรการตอบสนองแก้ไขและการฟื้นฟู และสาระเพิ่มเติมอื่นๆ ได้แก่ การยกเว้นหรือการผ่อนปรน การดำเนินคดีสิทธิในการฟ้องร้องดำเนินคดีกับบุคคลที่สามซึ่งต้องรับผิดชอบเข้มงวด ข้อกำหนดของความรับผิดชอบทั้งระยะเวลาและจำนวนเงิน และขอบเขตของการประกันทางการเงินเพื่อการชดเชยความเสียหาย

ส่วนที่ 2: แนวทางการรับผิดชอบทางแพ่ง (civil liability approach) ประกอบด้วยข้อเสนอที่ได้ปรับปรุงใหม่จากกลุ่มโน้มเอียงมาทางเดียวกัน (Like – Minded Friends) ซึ่งได้ใส่วางเล็บให้กับเนื้อหาที่กำหนดว่า ภาคีพิธีสารฯ อาจจะหรืออาจไม่พัฒนาระบบการรับผิดชอบ หรืออาจจะประยุกต์กฎระเบียบที่มีอยู่แล้ว ตามความจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) และได้กำหนดต่อไปว่า

กฎระเบียบและวิธีปฏิบัติไม่ควรล่วงละเมิดสิทธิของประเทศที่จะมีหรือพัฒนากฎหมาย หรือนโยบาย ภายในประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับควมรับผิดชอบทางแพ่ง และการชดใช้ความเสียหายที่เกิดจากการเคลื่อนย้าย สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมข้ามแดนที่สอดคล้องตามบริบทของพิธีสารฯ รวมถึงส่วนเพิ่มเติมของพิธีสารฯ ว่าด้วยเรื่องการรับผิดชอบและการชดใช้ความเสียหาย ข้อเสนอดังกล่าวได้เชิญชวนให้ภาคีพิธีสารฯ สร้าง ความมั่นใจว่าจะเกิดกฎระเบียบที่เป็นการเฉพาะเกี่ยวกับควมรับผิดชอบทางแพ่ง ที่เกี่ยวข้องกับควมเสียหายจากการเคลื่อนย้ายสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (LMOs) ข้ามแดน

ข้อกำหนดขั้นต่อไปคาดการณ์ว่า กฎหมายหรือนโยบายควรจะรวมถึงการดำเนินงาน ตามสาระต่าง ๆ การพิจารณาถึงแนวทางว่าด้วยควมรับผิดชอบทางแพ่งต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นเอกสารแนบท้าย ให้กับส่วนเพิ่มเติมเรื่องการรับผิดชอบและการชดใช้ความเสียหายของพิธีสารฯ ดังนี้

- ความเสียหาย
- มาตรฐานของควมรับผิดชอบ (standard of liability) โดยอาจรวมกับการรับผิดชอบแบบ เข้มงวด การรับผิดชอบจากฐานการกระทำผิด หรือ การรับผิดชอบที่ต้องใช้ทั้งสองแบบ ร่วมกัน
- การหาช่องทางนำไปสู่การรับผิดชอบ (channeling of liability)
- ความมั่นคงทางการเงิน หรือกรอบการชดเชย
- การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม หรือสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหาย (access to justice or the right to bring claims)
- กฎระเบียบวิธีการที่ระบุถึงหลักนิติธรรม (due process)

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการตัดสินคดีความของศาลต่างประเทศ คาดว่า ควรจะเป็นประเด็นที่ได้รับการตระหนักและบังคับใช้ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติของศาลภายในประเทศ โดยอยู่ใน ขอบเขตของส่วนเพิ่มเติมจากพิธีสารฯ และเอกสารแนบท้ายที่แนะนำแนวทางว่าด้วยเรื่องการรับผิดชอบ ทางแพ่ง นอกจากนี้ข้อกำหนดยังได้ระบุอีกว่า ไม่ได้ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายภายในประเทศ และไม่ได้ต้องการให้มีการจัดทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายร่วมกันในการ ตัดสินคดีของศาลต่างประเทศ ทั้งนี้ ข้อกำหนดได้เชิญให้ภาคีพิธีสารฯ ที่ต้องการให้กฎหมาย ภายในประเทศมีข้อตกลงร่วมกันสองฝ่ายในการพิจารณาคดีความในต่างประเทศนั้นขยายความไว้ใน กฎหมายภายในประเทศของตนโดยให้ครอบคลุมถึงประเทศที่ต้องการร่วมกัน ซึ่งทางเลือกของวิธีการที่ เป็นไปได้ง่ายคือ ภาคีพิธีสารฯ อาจทำให้เกิดควมสอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศโดยตระหนัก และใช้คำตัดสินคดีจากศาลต่างประเทศที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามแนวทางว่าด้วยการรับผิดชอบ ทางแพ่ง

ข้อกำหนดสุดท้าย คาดการณ์ว่าแนวทางต่าง ๆ ควรได้รับการทบทวนไม่ช้ากว่า 3 ปีหลังจากที่ เครื่องมือดังกล่าวมีผลบังคับใช้ การทบทวนจะพิจารณาการเพิ่มเติมรายละเอียดของกรอบที่มีผลผูกพัน ในเรื่องการรับผิดชอบทางแพ่งให้สมบูรณ์มากขึ้น หรือจัดทำแนวทางที่มีผลผูกพันต่าง ๆ โดยอาศัย ประสบการณ์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดต่าง ๆ ยังคงมีวงเล็บค่อนข้างมาก

2. ข้อกำหนดที่ไม่ผูกพันทางกฎหมาย โดยใช้แนวทางการรับผิดชอบทางแพ่ง

เนื้อหาส่วนนี้มีเอกสารที่พร้อมใช้งานเช่นเดียวกับแนวทางบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ว่าด้วยความรับผิดชอบของรัฐ ขอบเขต ความเสียหาย การหาสาเหตุของความเสียหาย และกลไกการชดเชยความเสียหายหลัก สำหรับส่วนสุดท้ายว่าด้วยเรื่องการรับผิดชอบทางแพ่งนั้นมีหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ มาตรฐานของการรับผิด และการหาช่องทางนำสู่การรับผิดว่าจะเป็นความรับผิดอย่างเข้มงวด หรือความรับผิดจากฐานการกระทำความผิด หรือความรับผิดที่ต้องใช้ทั้งสองอย่างร่วมกัน ข้อกำหนดการให้ความช่วยเหลือแก้ไขเร่งด่วน และสาระที่เพิ่มเติมในเรื่องความรับผิดทางแพ่ง ซึ่งครอบคลุมถึงข้อยกเว้นหรือการผ่อนปรน การดำเนินคดี สิทธิในการไล่เบียดกับบุคคลที่สามซึ่งต้องรับผิดแบบเข้มงวด ความรับผิดร่วมกัน สัดส่วนความรับผิด ข้อจำกัดของความรับผิดทั้งระยะเวลาและจำนวนเงิน และขอบเขตของการประกันทางการเงินเพื่อการชดเชยความเสียหาย

3. ข้อกำหนดอื่น ๆ ประกอบด้วย

- การชดเชยความเสียหายเพิ่มเติม มีส่วนย่อยว่าด้วยเรื่อง ความรับผิดของรัฐ บางส่วน และการชดเชยแบบสะสม
- การระงับข้อพิพาท มีส่วนย่อยว่าด้วยเรื่องวิธีปฏิบัติภายในรัฐ การระงับข้อพิพาทที่เป็นทางการโดยคณะกรรมการพิเศษ และสิทธิในการเรียกร้องหาผู้รับผิดชอบและชดเชยความเสียหาย
- มาตรการการเสริมสร้างสมรรถนะ มีส่วนย่อยเรื่อง ข้อกำหนดทางเลือกว่าด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะทั่วไป โดยทางเลือกหนึ่งมีเนื้อหาที่ค่อนข้างกระชับ และอีกทางเลือกมีรายละเอียดมากกว่า

นอกจากนี้ยังรวมถึงข้อกำหนดว่าด้วยข้อตกลงสำหรับการเสริมสร้างสมรรถนะทางสถาบันด้วย

เนื้อหาในทางปฏิบัติที่ได้รวบรวมและปรับปรุงแก้ไขโดยคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจว่าด้วยการรับผิดและการชดเชยความเสียหายได้นำไปพิจารณาครั้งหนึ่งในระหว่างการประชุมกลุ่มเพื่อนประธานก่อนที่จะมีการประชุมสมัชชาภาคีฟิธีซารย และกลุ่มประสาน โดยบางส่วนยังคงมีวงเล็บไว้

หน่วยงานสาขา (SUBSIDIARY BODIES)

ทางเลือกสำหรับการจัดตั้งหน่วยงานสาขาภายใต้ฟิธีซารย (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/12) ได้มีการหารือในคณะทำงานที่ 1 (WG-I) ในวันอังคารที่ 13 พฤษภาคม โดยที่ประชุมรวมได้หารือร่างมติพร้อมวงเล็บอีกครั้งในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม

ผู้แทนประเทศเอลซัลวาดอร์ กลุ่มประเทศแอฟริกัน คิวบา มาเลเซีย ไทย และตูนิเซีย ได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ วิชาการและเทคโนโลยี เป็นการถาวร โดยกำหนดให้มีการประชุมให้ต่อเนื่องกับการประชุมคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ วิชาการและเทคโนโลยี (SBSTTA) ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างไรก็ตาม ผู้แทนประเทศจีน สหภาพยุโรป (EU) อินเดีย เอกวาดอร์ ญี่ปุ่น และประเทศอื่น ๆ พอใจที่จะให้มีการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการ เพื่อให้คำแนะนำเฉพาะบางประเด็น โดยการจัดตั้งคณะทำงานชุดนี้จะมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า

การหารือได้ขยายออกไปถึงวันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม ในที่ประชุมรวม เพื่อให้กลุ่มเพื่อนประธาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนประเทศอูกานดา ซิมบับเว สหภาพยุโรป (EU) นิวซีแลนด์ และบราซิล สามารถหาฉันทามติต่อข้อความในวงเล็บ ซึ่งได้อ้างถึงการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการ เพื่อให้มีกลไกที่เหมาะสมสำหรับข้อกำหนดในการให้คำแนะนำด้านวิทยาศาสตร์และเทคนิคต่อสมัชชาภาคีพิธีสาร และข้อกำหนดเรื่องการให้เงินทุนจากงบประมาณโปรแกรมหลักของสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ สำหรับการดำเนินงานของคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการ ข้อความดังกล่าวได้ถูกตัดทิ้งในภายหลัง และข้อมติได้รับการรับรองในที่ประชุมรวมตามข้อแก้ไข

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสาร: ในข้อมติ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.17) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ตัดสินใจที่จะจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจด้านเทคนิค ตามความจำเป็น เพื่อพิจารณาประเด็นสำคัญทางวิทยาศาสตร์ และเทคนิควิชาการ และให้ข้อเสนอแนะแก่สมัชชาภาคีพิธีสารฯ และสมัชชาภาคีพิธีสารฯ ตกลงว่าจะพิจารณาความจำเป็นในการจัดตั้งหน่วยงานสาขาแบบเปิด (open-ended subsidiary body) เพื่อให้คำปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคนิควิชาการ ในบริบทของพิธีสารฯ ในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 6

การติดตามตรวจสอบและการรายงาน

คณะทำงานที่ 2 (WG-II) ได้พิจารณาเรื่องการติดตามตรวจสอบและการรายงาน (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/13 and INF/11) ในวันอังคารที่ 13 และวันพุธที่ 14 พฤษภาคม โดยร่างข้อมติได้รับการรับรองพร้อมแก้ไขเล็กน้อย

ภาคีพิธีสารฯ หลายประเทศได้เน้นย้ำถึงอัตราส่วนที่ค่อนข้างต่ำของรายงานแห่งชาติ และได้มีการร้องขอให้มีการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการจัดทำรายงาน และการปรับปรุงรูปแบบรายงาน ผู้แทนกลุ่มประเทศแอฟริกันเรียกร้องให้มีการสนับสนุนด้านการเงินให้กับประเทศกำลังพัฒนา เพื่อการจัดทำรายงานแห่งชาติ ผู้แทนสหภาพยุโรป (EU) และประเทศนอร์เวย์สนับสนุนต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการปฏิบัติตามพิธีสารฯ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการเข้าถึงการสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) เพื่อให้บรรลุตามพิธีสารฯ และข้อกำหนดการจัดทำรายงาน ผู้แทนประเทศมาเลเซียพอใจกับการให้ความสนใจต่อเรื่องการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสารฯ: ในข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.13) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ร้องขอให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ

- วิเคราะห์รายงานแห่งชาติฉบับแรกที่ภาคีพิธีสารฯ ได้จัดส่งภายหลังกำหนดวันสิ้นสุดอีกครั้ง และให้นำผลการวิเคราะห์ใส่ไว้ในศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ (BCH)
- เสนอการปรับปรุงรูปแบบของรายงานฯ จากประสบการณ์ที่ได้รับจากการวิเคราะห์รายงานแห่งชาติฉบับแรก

นอกจากนี้ สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ได้กระตุ้นให้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) จัดหาแหล่งเงินให้กับภาคีพิธีสารฯ สำหรับใช้จัดเตรียมรายงานแห่งชาติได้สะดวกขึ้น

การวิเคราะห์ประเมินและการทบทวน

ประเด็นเรื่องนี้ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/14) ได้รับความสนใจในที่ประชุมคณะทำงานที่ 2 (WG-II) ในวันอังคารที่ 13 พฤษภาคม และที่ประชุมรวมได้พิจารณาร่างข้อมติพร้อมวงเล็บในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม ผู้แทนประเทศคิวบา เม็กซิโก และอินเดีย พอใจต่อการร้องขอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ เพื่อทำหน้าที่ประเมินประสิทธิผลของพิธีสารฯ ในขณะที่ผู้แทนสหภาพยุโรป (EU) ประเทศนิวซีแลนด์และโคลอมเบีย คัดค้านโดยให้ข้อสังเกตว่า รายงานแห่งชาติที่ภาคีพิธีสารฯ จัดทำขึ้นสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการประเมินไปได้ จนกระทั่งมีการส่งรายงานแห่งชาติอย่างเพียงพอ

การหารือได้ขยายออกไปถึงวันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม เพื่อให้กลุ่มเพื่อนประธานซึ่งประกอบด้วยผู้แทนประเทศอูกานดา ซิมบับเว สหภาพยุโรป (EU) นิวซีแลนด์ และบราซิล สามารถหาฉันทมติต่อข้อความในวงเล็บ ซึ่งได้อ้างถึงการจัดประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการ การร้องขอให้ภาคีพิธีสารฯ ส่งความเห็นและข้อมูลที่ยังขาดไปเกี่ยวกับการปฏิบัติตามของภาคีพิธีสารฯ การร้องขอให้คณะกรรมการการปฏิบัติตามพิธีสารฯ ให้คำแนะนำว่าด้วยระเบียบวิธีการปฏิบัติตามพิธีสารฯ การพิจารณาประสบการณ์และกลไกการปฏิบัติตามจากความตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ในท้ายที่สุดข้อความในวงเล็บได้ถูกตัดทิ้ง และที่ประชุมได้ให้การรับรองข้อมติในวันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสารฯ: ในข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.16) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ

- ร้องขอให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ พัฒนาแนวทางวิธีการสนับสนุนการประเมินประสิทธิผลสำหรับครั้งที่สอง และการทบทวนการดำเนินงานตามพิธีสารฯ
- เชิญชวนภาคีพิธีสารฯ เสนอแผนกลยุทธ์สำหรับพิธีสารฯ
- ร้องขอให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ นำเสนอร่างแผนกลยุทธ์ เพื่อพิจารณาในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5

ข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจ-สังคม

ผู้เข้าร่วมประชุมได้พิจารณาประเด็นเรื่องข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจ-สังคม (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/15) ในที่ประชุมคณะทำงานที่ 1 (WG-I) ในวันจันทร์ถึงวันพุธที่ 12-14 พฤษภาคม การถกเถียงได้เน้นถึงการแลกเปลี่ยนงานวิจัยและข้อมูล การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการ เพื่อพิจารณาความจำเป็นในการทำวิจัยและการผสมผสานสู่กระบวนการตัดสินใจ ผู้แทนหลายประเทศสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนงานวิจัยและข้อมูล ผ่านศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความ

ปลอดภัยทางชีวภาพ (BCH) ต่อไป พร้อมกับให้ข้อสังเกตหลายประการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่เป็นกลาง สำหรับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การประสานงานร่วมกับการประชุมอื่นๆ คำแนะนำทางสำหรับการ ประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจ-สังคม และการคำนึงถึงสภาพและผลกระทบต่อท้องถิ่น

ผู้แทนจากประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศร้องขอให้มีการเสริมสร้างสมรรถนะต่อการทำวิจัย เกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ-สังคม ผู้แทนจากหลายประเทศได้ถกเถียงว่าข้อเสนอแนะดังกล่าวควร ได้รับการพิจารณาในการประชุมครั้งถัดไปของการประชุมประสานการดำเนินงานของรัฐบาลและองค์กร ที่ดำเนินงาน และ/หรือ ให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะต่างๆ (the Coordination Meeting of Governments and Organizations Implementing and/or Funding Capacity-Building Activities) หรือได้รับความสนใจในขณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการ และในท้ายที่สุด ผู้เข้าร่วมประชุมได้ ตกลงว่า จะเป็นการรีบเร่งจนเกินไปที่จะจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการ และได้ตัดสินใจว่า จะยังคงให้อ้างถึงการประชุมประสานงานดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้แทนจากองค์กรพัฒนาเอกชนบางรายได้ กล่าวว่าการพิจารณาเรื่องเศรษฐกิจ-สังคมในบริบทของพิธีสารฯ นั้น ควรจำกัดถึงผลกระทบที่มีต่อการ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

เกี่ยวกับการผสมผสานข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจ-สังคม เข้าสู่กระบวนการตัดสินใจระดับชาติว่าด้วย สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้น ข้อเสนอแนะได้รวมถึงการผสมผสานโดยอยู่บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ นำไปสู่ดุลยพินิจของชาติ และการผสมผสานเข้าสู่กรอบงานแห่งชาติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ รวมถึงกระบวนการตัดสินใจว่าด้วยการนำสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และการคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์ ชนพื้นเมือง และความรู้ที่สืบทอดตามชนบประเพณี สองประเด็นดังกล่าวได้กลายเป็น ประเด็นที่โดดเด่นในระหว่างการอ่านร่างมติ และได้รับการแก้ไขในที่ประชุมรวม สำหรับประเด็นเรื่อง การผสมผสานข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจ-สังคม ผู้แทนประเทศบราซิล ซึ่งค้านโดยผู้แทนประเทศเอธิโอเปีย อุกันดา นอร์เวย์ และสหภาพยุโรป (EU) ได้ร้องขอให้ตัดข้อความที่อ้างเกี่ยวกับวิธีการสำหรับการ ผสมผสานผลการวิจัยไปสู่กระบวนการตัดสินใจ ในประเด็นนี้ผู้เข้าร่วมประชุมตกลงที่จะใช้ข้อความที่ ประนีประนอมจากการเสนอของผู้แทนประเทศนอร์เวย์ว่า “ประสบการณ์โดยการคำนึงถึงผลกระทบด้าน เศรษฐกิจ-สังคม” ในการหารือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบริบทของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทาง ชีวภาพ ผู้แทนประเทศจีน ซึ่งค้านโดยหลายประเทศ ได้ร้องขอให้ตัดข้อความที่อ้างถึงการดำเนินงาน ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่เกี่ยวข้องกับไม่ยืนต้นดัดแปลงพันธุกรรม ประเด็น ดังกล่าวได้รับการแก้ไขโดยให้อ้างอิงว่า “การหารือที่เกี่ยวข้อง” แทนข้อความว่า “ภายใต้บริบทของ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ” ที่ประชุมรวมได้รับรองข้อมติโดยมีข้อแก้ไขดังกล่าว

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสาร: ในข้อมติ: (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.9) สมัชชาภาคี พิธีสารฯ ตระหนักถึงมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย และความซับซ้อนของประเด็นนี้; รับทราบถึง ความสำคัญของความร่วมมือ และความต้องการการศึกษาและการค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติม และรับทราบถึง การหารือที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้อนุสัญญาฯ

สมัชชาภาคีพิธีสารฯ

1) ร้องขอให้ในการประชุมประสานการดำเนินงานของรัฐบาลและองค์กรที่ดำเนินงาน และ/หรือ ให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะต่างๆ ครั้งต่อไป มีการพิจารณาความเป็นไปได้ของความ ร่วมมือกัน ในการระบุมสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการแลกเปลี่ยนงานวิจัยและข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบ ด้านเศรษฐกิจ-สังคมจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และส่งข้อเสนอแนะต่างๆ ต่อที่ประชุมสมัชชาภาคี พิธีสารฯ สมัยที่ 5

2) เชิญชวนภาคีพิธีสารฯ รัฐบาลอื่นๆ และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีการแบ่งปันงานวิจัย วิธีการวิจัย และประสบการณ์จากการดำเนินถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจ-สังคม ผ่านทางศูนย์เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพต่อไป

3) ตกลงว่าจะทบทวนวาระนี้อีกครั้งในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 6 บนพื้นฐานข้อมูลที่จัดไว้ให้ในรายงานแห่งชาติฉบับที่สอง

ความตระหนักและการมีส่วนร่วมของสาธารณชน

คณะทำงานที่ 2 (WG-II) ได้พิจารณาประเด็นเรื่องความตระหนักและการมีส่วนร่วมของ สาธารณชน (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/16) ในวันอังคารที่ 13 พฤษภาคม และที่ประชุมรวมได้ พิจารณาร่างข้อมติพร้อมวงเล็บในวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม

ในขณะที่ผู้เข้าร่วมประชุมบางประเทศร้องขอให้มีการสนับสนุนเพิ่มเติมในเรื่องความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ผู้แทนประเทศอื่นๆ ได้เน้นถึงความสำคัญต่อการให้ข้อมูลเชิง วิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบเชิงบวกจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

การหารือได้ขยายออกไปถึงวันศุกร์ในที่ประชุมรวม เพื่อให้กลุ่มเพื่อนประธาณซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนประเทศอูกานดา ซิมบับเว สหภาพยุโรป (EU) นิวซีแลนด์ และบราซิล สามารถหาฉันทมติต่อ ข้อความในวงเล็บ ซึ่งได้อ้างถึงการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการว่าด้วยความตระหนัก การให้การศึกษา และการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ข้อเรียกร้องให้สำนักเลขาธิการฯ จัดการประชุม คณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการก่อนการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5 และการดำเนิน อย่างเป็นรูปธรรมที่จะตัดเรื่องคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการในภายหลัง เอกสารแนบท้ายที่อ้าง ถึงคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการว่าด้วยความตระหนัก การให้การศึกษา และการมีส่วนร่วม ของสาธารณชน ได้ถูกตัดทิ้ง และข้อมติได้รับการรับรองพร้อมข้อแก้ไข

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสารฯ: ในข้อมติ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.11) สมัชชาภาคี พิธีสารฯ ตัดสินใจให้มีการพัฒนาโปรแกรมงานว่าด้วยความตระหนัก การให้การศึกษาและการมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการเคลื่อนย้าย ดูแลและใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอย่างปลอดภัย โดยเชิญชวนให้ภาคีพิธีสารฯ รัฐบาลอื่นๆ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ส่งความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ เป็นไปได้ของโปรแกรมงานดังกล่าวให้กับสำนักเลขาธิการฯ ก่อนการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5 และร้องขอให้สำนักเลขาธิการฯ อนุมัติเตรียมผลการสังเคราะห์มุมมองและความเห็นต่างๆ จาก ภาคีพิธีสารฯ และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ยังได้ร้องขอให้สำนักเลขาธิการฯ จัดเตรียมโปรแกรมงานว่าด้วยการเสริมสร้างความตระหนัก การให้ความรู้และการมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงผลจากการสังเคราะห์ความเห็นดังกล่าวด้วย

ทางเลือกการดำเนินงานตามข้อกำหนดการแจ้ง

ผู้เข้าร่วมประชุมให้ความสนใจที่จะทบทวนทางเลือกสำหรับการดำเนินงานตามข้อกำหนดการแจ้ง (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/17) ในที่ประชุมคณะทำงานที่ 1 ในวันอังคารที่ 13 พฤษภาคม ผู้เข้าร่วมประชุมมีความเห็นร่วมกันว่า ประสบการณ์ในการจัดทำเอกสารยังมีไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาวิธีการเพื่อการดำเนินงานตามข้อกำหนดการแจ้ง อย่างไรก็ตาม มีความเห็นเป็นสองทางคือ บางประเทศพอใจที่จะให้มีการเลื่อนการพิจารณาประเด็นนี้ออกไปในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยหน้า ในขณะที่ประเทศอื่นๆ พอใจที่จะให้มีการจัดตั้งหน่วยงานสาขา (subsidiary bodies) เพื่อพิจารณาเรื่องข้อกำหนดการแจ้ง หลายประเทศได้แนะนำว่า ให้มีคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญวิชาการที่จะพิจารณาเรื่องข้อกำหนดการแจ้งไปพร้อมกับเรื่องการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง นอกจากนี้ ประเด็นอื่นๆ ที่ได้มีการหารือได้แก่ ความรับผิดชอบของประเทศผู้ส่งออกโดยตระหนักถึงการประเมินความเสี่ยงเป็นลำดับแรก และการแยกแยะความแตกต่างของคำร้องสำหรับการขนส่งโดยเจตนาเพื่อการทดสอบภาคสนาม

ข้อมติสมัชชาภาคีพิธีสารฯ: ในข้อมติ (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.7) สมัชชาภาคีพิธีสารฯ ตระหนักว่าข้อมูลที่จัดให้โดยภาคีพิธีสารฯ แสดงให้เห็นถึงการขาดประสบการณ์หรือมีประสบการณ์จำกัดในการดำเนินงานตามข้อกำหนดการแจ้ง และได้ตัดสินใจว่าจะทบทวนวาระนี้อีกครั้งในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 6 โดยใช้ประสบการณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในรายงานแห่งชาติฉบับที่สอง

พิธีปิดการประชุม

พิธีปิดการประชุมมีขึ้นในบ่ายวันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม เวลา 15.00 น. โดยพิธีปิดได้เลื่อนออกไปหลายชั่วโมง เพื่อให้การหารืออย่างไม่เป็นทางการสามารถแก้ไขข้อความในวงเล็บที่เป็นประเด็นโดดเด่นในข้อมติที่ว่าด้วยเรื่อง หน่วยงานสาขา ความตระหนัก การให้การศึกษาและการมีส่วนร่วมของสาธารณชน การวิเคราะห์ประเมินและการทบทวน และข้อมติเรื่องงบประมาณ จนเสร็จสมบูรณ์

ผู้เข้าร่วมประชุมรับรองรายงานของคณะทำงานทั้ง 2 กลุ่ม (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L1/Add.1 and Add.2) และรายงานการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 4 (UNEP/CBD/BS/COP-MOP/4/L.1) ตามที่ได้แก้ไข นาย Ahmed Djoghlaif เลขาธิการอนุสัญญาฯ กล่าวแสดงความยินดีต่อภาคีพิธีสารฯ ถึงความสำเร็จในการพิจารณาได้ครบทุกวาระการประชุม และแสดงความขอบคุณต่อประธานและประธานร่วมของคณะทำงานและกลุ่มติดต่อประสานงาน นอกจากนี้ยังได้กล่าวขอบคุณรัฐบาลเยอรมนี ลาม และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ผู้แทนประเทศญี่ปุ่นได้แสดงความยินดีต่อภาคีพิธีสารฯ ถึงความสำเร็จของการประชุม และแสดงความชื่นชมประเทศเยอรมนีในฐานะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในครั้งนี้ และได้ประกาศเสนอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5 ณ

เมืองนาโกยา ประเทศญี่ปุ่น ผู้แทนองค์การกรีนพีซกล่าวขอบคุณประธานร่วมที่ดำเนินงานในประเด็นของการรับมือและการชดใช้ความเสียหาย และกระตุ้นให้ภาคีพิธีสารฯ ร่วมกับกลุ่มโน้มเอียงมาทางเดียวกัน (Like-Minded Friends) ในการสนับสนุนเครื่องมือที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย นาย Wolfgang Koehler ประธานการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ กล่าวปิดการประชุม เมื่อเวลา 20.25 น.